

HADELAND

**VEDLEGG
TIL SAKSLISTE**

REGIONRÅDET FOR HADELAND

GRAN RÅDHUS

15.3. 2012

SAKENE 1/13 til 6/13

Gran
kommune

Jevnaker
kommune

Lunner
kommune

Oppland
Fylkeskommune

Møte mellom ordførere, rådmenn og regionadministrasjonen 29. januar 2013

Tid, sted: Gran rådhus. Kl.12.30 – 14.45.

Tilstede:

Fra Gran: Ordf. Knut M. Lehre og rådm. Arne Skogsbakken
Fra Jevnaker: Ordf. Hilde Brørby Fivelsdal og rådm. May-Britt Nordli
Fra Lunner: Rådm. Tore M. Andresen

Fra reg. adm: Prosjektmedarbeider Vibeke Buraas Dyrnes
Reg.koord. Edvin Straume

Ellers møtte Leila Raustøl, Randsfjordmuseene - til sak 1/13
Kristin Molstad, Klimapådriver for Hadeland - til sak 2/13

Sak 1/13 _____ Stemmerettsjubileet 2013 – Grunnlovsjubileet 2014.

Stemmerettsjubileet:

Prosjektbeskrivelse, utarbeidet av Randsfjordmuseene, datert 17. januar, var vedlagt innkallinga til møtet. Prosjektet har en kostnadsramme på 230 000 kr, med en kommunal andel på 50 000 kr på hver av kommunene.

Daglig leder for Randsfjordmuseene gikk raskt gjennom prosjektbeskrivelsen og la i tillegg fram et mer utfyllende program for aktiviteter som kan inngå i feiringa.

I hovedprosjektet legges det opp til tre samarbeidsarrangement på Hadeland:

- 8. mars: – åpningsarrangement - Gran.
- September: Kvinners rolle på Hadeland – politikk/næringsliv – i Lunner.
- November: – avslutningsarrangement - Jevnaker.

I tillegg til hovedarrangementene vil kommunene kunne innarbeide arrangement fra det mer utfyllende programmet som ble lagt fram på møtet.

Økonomi:

Den økonomiske ramme for prosjekter aksepteres.

Regionkoordinator har henvendt seg til fylkesmannen for å få avklart hvordan en går fram for å få tildelt midler det er informert om.

Søknad vil bli sendt fylkesmannen.

Videre avklaring:

Videre utvikling og avklaring av prosjektet skjer gjennom kontakt mellom Randsfjordmuseene og kommunenes kulturkontor.

Grunnlovsjubileet 2014:

Prosjektbeskrivelse, utarbeidet av Randsfjordmuseene, datert 17. januar, var vedlagt innkallinga til møtet. Prosjektet har en kostnadsramme på 810 000, med en kommunal andel på 150 000 kr på hver kommune. Randsfjordmuseene legger opp til samarbeid med alle eierkommunene, også Landkommunene og Gausdal.

Skisse til prosjekt er tidligere godkjent. Se sak 64/12 fra tilsvarende møte 6. nov. i fjor.

Den framlagte prosjektbeskrivelsen ble godkjent.

Det ble understreket at det vil være viktig å ta tidlig kontakt med alle som er tiltenkt en rolle i prosjektet. Dette vil være spesielt viktig overfor skolene.

Økonomi:

- En ønsker budsjettet satt opp slik at det kommer klart fram hvilke tilskudd Randsfjordmuseene må ha fordelt på årene 2013 og 2014.
- Kommunene tar kontakt med Sparebankstiftelsen for å avklare muligheter for tilskudd til prosjektet derfra. En prøver å få slik drøfting til på møter som allerede er avtalt 13. februar. Daglig leder av Randsfjordmuseene vil delta på møtet.

Sak 2/13 Klimapådriver for Hadeland.

Prosjektplan:

Klimapådriver Kristin Molstad gikk raskt gjennom visjon, mål og tiltak i utkast til prosjektplan som var sendt ut sammen med innkallingen til møtet.

Det ble gitt flere innspill til dokumentet, spesielt til utformingen av visjonen og målene. Det er viktig at målene utformes slik at det ikke ser ut til at klimapådriver overtar ansvar rådmennene har.

Det ble avklart hvem som er kommunenes kontaktpersoner i arbeidet med å revidere klima- og energiplanene

Flere gav uttrykk for at dokumentet bar bud om at klimapådriver var kommet godt i gang med arbeidet.

Det tas sikte på at endelig forslag til prosjektplan legges fram for rådmannsmøtet 5. mars og behandles av regionrådet 15. mars.

Statusrapport for perioden 13.11.12 – 28.1.13

Rapporten ble delt ut på møtet.

Den viser at arbeidet med flere tiltak er igangsatt og at det er opprettet kontakt med mange nøkkelpersoner og ressursmiljøer.

Sak 3/13 Hadeland – Nært og naturlig.

Utkast til prosjektplan var sendt ut fra prosjektleder i forkant av møtet.

Prosjektleder Vibeke Buraas Dyrnes presenterte innledningsvis noen problemstillinger knyttet til arbeidet med å revidere prosjektplanen.

Tilbakemeldingen fra styringsgruppa kan oppsummeres slik:

- Prosjektplanen kan spisses mer.
Omdømme og samspill knyttet til stedsutvikling må stå sentralt.
For mange tiltak.
- Tydeligere grenseoppgang mot andre prosjekter, slik at mistanke om dobbeltarbeid reduseres.
- Kommunikasjonsstrategi:
Arbeidet med å knytte til seg kompetansemiljø på området fortsetter. En forsøker å innhent tilbud fra flere.
Om nødvendig gjennomføres avklarende drøfting med ordførerne før neste avtalte møte 5. mars.

Sak 4/12 Fylkesting på Sanner Hotell 20. februar.

Regionrådet har ansvaret for program fra 13 til 17 på fylkestinget som hodes på Sanner Hotell 20 februar.

Regionkoordinator presenterte følgende skisse for program som møtet sluttet seg til:

Samferdsel:

- Stor-Oslo Nord.
- LINK Ringerike – med utgangspunkt i Jevnakers behov.
Presentasjon av hvordan vi arbeider for å nå fram med kravene våre når NTP skal behandles i Stortinget.
Avhengig av samspill og enighet på tvers av fylkesgrenser.

Stedsutvikling:

- Overordnet struktur på Hadeland
Presentasjon av konkurser i Regional plan
- Harestua:
Lunner kommune presenterer utviklingsarbeid sammen med det lokale aktører.
- Nesbakken (Jevnaker 2020)
Jevnaker kommune presenterer utviklingsarbeid sammen med det lokale aktører.
- Gran (regionsenter)
Gran kommune presenterer utviklingsarbeid sammen med det lokale aktører.

Regionkoordinator bearbejder skissen i løpet av uka og sender den til kommunene for komplettering. Skissen sendes også fylkeskommunen for konsultasjon.

Sak 5/12 LUK-midler 2013

Foregående år har LUK-midler tildelt vår region blitt brukt til stedsutviklingsprosjekter på Jevnaker og Harestua og til Areal- og transportanalyse for Hadeland.

Det var enighet om å søke om midler til stedsutviklingsprosjekt i Gran sentrum for 2013.

Gran kommune følger opp. Søknadsfrist er 22. feb.

Sak 6/12 Skjønnsmidler til fornyingsprosjekter.

Frist for å søke skjønnsmidler fra fylkesmannen er 1. mars.

Vedr. søknad om fellesprosjekter fra kommunene på Hadeland ble følgende avklart:

- Bedriftskontakt:
Det er ikke aktuelt å søke midler til dette prosjektet i 2013
P.g.a. forsinket oppstart er det tilstrekkelig med midler til å gjennomføre prosjektet i år.
- Vanndirektivet:
Her vil søknad bli sendt fra Søndre Land.
Dette bør det gjøres oppmerksom på i vår oversendelse.
- Samhandlingsreformen:
Foreløpig uavklart om det vil være behov for å sende søknad om skjønnsmidler til dette arbeidet.
- Klimapådriver:
Regionkoordinator utformer og sender søknad. Kommunal egenandel, tilsvarende 30 % av lønnsutgiftene vil bli innarbeidet, på samme måte som i forrige klimapådriverprosjekt.
Egenandelen vil bli fordelt mellom kommune etter folketall.
- Andre prosjekter:
Kan bli aktuelt å sende søknad om midler til andre fellesprosjekter.
Søknader sendes felles og koordineres gjennom regionkoordinator.

Sak 7/12 Forsikringsstrategi som tema på framtidig rådmannsmøte?

Rådmann Arne Skogsbakken orienterte om forespørselen som var kommet etter møte i den felles forsikringsordningen FOKSO.

Det var enighet om å takke ja til tilbudet som innebærer at rådgiver Per Kristian Ubøe kommer og bruker 1 time sammen med oss og forsikringskontaktene (økonomisjefene) på ordfører-/rådmannsmøtet 2. april.

Sak 8/12 Mulighet for å flytte planlagt IS-møte fra 12. til 19. april?

Rådmann May- Brit Nordli henviste til tidligere forespørsel om å flytte IS-møtet i vår fra 12. til 19. april.

Det ble avklart at dette var mulig og endringen ble derfor vedtatt.

Rådmennene følger opp med beskjeder til de som er involvert i dette arbeidet.

Sak 9/12 Regional ungdomssatsing.

Fylkeskommunens tilsagn om tilskudd til regional ungdomssatsing var vedlagt innkallinga til møtet. Tilsagnet lyder på 300 000 kr. pr. år i tre år.

Det forutsettes at videre oppfølging av arbeidet skjer av kulturkontorene i samsvar med opplysninger gitt da regionrådet behandlet saken 7. des. i fjor

Sak 10/12 Eventuelt.

Organisering og form på møtene våre:

Saken ble ikke drøftet men det var enighet om at ta dette opp på neste møte.

Harald Tyrdal og May-Brit Nordli vil da legge fram noen tanker om hvordan møtene kan være.

Dette vil være utgangspunkt for drøfting av saken.

EDS

3.2.13

Møte mellom rådmenn og regionadministrasjonen 5. mars. 2013.

Sted, tid: Gran rådhus Kl. 10.30 – 12.00.

Til stede:

Fra kommunene: Rådmann May-Britt Nordli, Jevnaker kommune
Rådmann Tore M. Andresen, Lunner kommune
Rådmann Arne Skogsbakken, Gran kommune

Fra reg.adm: Regionkoordinator Edvin Straume

Ellers møtte: Kristin Molstad, Klimapådriver for Hadeland - til sak 1/13

Sak 1/13 Klimapådriver – Aktuelle saker styringsgruppa bør vurdere:

Klimapådriver innledet og redegjorde for to saker hun ønsket at styringsgruppa skulle ta stilling til:

Verktøy for kommunal energirådgivning:

I kommunenes klima- og energiplaner er det innarbeidet at kommunene skal drive informasjon og holdningsskapende arbeid overfor innbyggerne.

Klimapådriver orienterte om Energiportalen, som er en nettbasert energianalyse, rettet mot boligeiere. Verktøyet ble lansert i september i fjor, er utarbeidet i samarbeid med bl.a. Sintef, Enova og SSB. Energiråd Innlandet har vurdert dette som et verktøy som kan være aktuelt for våre kommuner .

Ordningen vil være gratis å bruke for innbyggerne, men kommunen må betale 10 000,- kr for å få tjenesten opprettet + en månedlig avgitt på 990,- kr dersom det er under 3000 boliger i kommunen, eller 1990,- kr. dersom kommunen har mellom 3000 og 7 000 boliger.

Pr. 1. mars har 21 kommuner sluttet seg til ordningen. De fleste er fra Østfold og Akershus. Ingen fra Oppland.

Klimapådriver vurderer dette som et godt verktøy i en utvidet energirådgivningstjeneste, sammen med andre aktører.

Fra drøftingene:

Det kom fram ulike syn på om dette var en ordning vi burde knytte oss til. Det ble også opplyst at det på Ringerike er et firma som tilbyr tilsvarende tjenester og at tilbud derfra også bør vurderes.

Konklusjon:

Det undersøkes om det finnes tilsvarende tilbud fra andre selskap. En ber om at saken vurderes av ressursgruppa og legges fram igjen for rådmennene med anbefaling derfra.

Tilbud om deltakelse i EU-prosjektet Eurobild.

Klimapådriver er kontaktet av Aberdeenshire Council i Skottland og forespurt om deltakelse i EU-prosjektet Eurobild.

Prosjektet tar utgangspunkt i at prosessen med energieffektivisering i offentlige bygg går tregt og en ønsker derfor å innhente kunnskap om gjennomføringsmetoder og investeringsordninger som fungerer. Målet er å identifisere de beste og mest kostnadseffektive løsninger for energieffektivisering i offentlige bygg.

Det er nå tatt initiativ for å avklare muligheten for at kommunen på Hadeland skal benytte seg av EPC-modellen. Møte om dette vil bli arrangert 12. mars.

Sustainco-prosjektet gjennomføres med Energigården som Norsk partner og med deltakelse fra kommunene.

Begge disse prosjektene vil kunne bidra med kunnskap og informasjon som kan rapporteres inn ved deltakelse i Eurobild. Dersom vi ønsker å delta i dette arbeidet vil klimapådriver være kontaktperson for vår region..

Fra drøftingen:

Det var enighet om at en ikke kunne ta stilling til dette tilbudet før det var avklart om kommunene ønsket å benytte seg av EPC-ordningen. Det ble gjort oppmerksom på at det er ulike holdninger til dette blant fagfolkene i kommunene. Det ble også påpekt at en måtte tenke gjennom hvilken praktisk nytte kommunene har av å delta i EU-prosjekter. Økonomiske forhold må også avklares.

Konklusjon:

Forespørselen tas videre til planlagt EPC-møte 12. mars og drøftes der. Rådmennene avventer tilbakemelding derfra.

Sak 2/13 Regional plan for natur- og kulturarv på Hadeland.

Forslag til forprosjektrapport var sendt ut sammen med innkalling til møte. Saksframlegg planlagt brukt på møtet i regionrådet 15. mars var sendt ut dagen før møtet.

Regionkoordinator redegjorde kort om arbeidet med saken og forslag til vedtak.

Rådmannen i Jevnaker orienterte om at det av kapasitetsmessige årsaker ikke var mulig for kommunen å delta i slikt planarbeid før i 2. halvår 2014.

Rådmannen i Lunner beklaget at det ikke hadde vært mulig å gjennomføre arbeidet slik det opprinnelig var planlagt. Han gjorde det samtidig klart at heller ikke Lunner kommune var i stand til å prioritere arbeidet før i 2014.

Initiativ til regionalt samarbeid om plan for natur- og kulturarv kommer fra Gran kommune. Forslag til justering av saken og endring av innstilling vil derfor bli vurdert av regionkoordinator i samarbeide med rådmannen i Gran.

Sak 3/13 IS-møte.

Revisjon av håndbok:

Håndboken for det interkommunale samarbeidet på Hadeland er revidert av arbeidsgruppe nedsatt på IS-møtet i oktober i fjor. Arbeidsgruppas forslag var sendt ut sammen med dagsorden for møtet. Forslag til justeringer gjelder først og fremst dagsorden til IS-møtene og at dette skal gjennomføres med utgangspunkt i innspillskjemaene som er utarbeidet.

Forslag til justering er nå oversendt økonomisjefene for vurdering av punkter som med økonomiske konsekvenser.

Uenighetsbestemmelsen:

Det ble stilt spørsmål ved om uenighetsbestemmelsen var vurdert. Denne bidrar til sementering av ordningen, siden den som ikke ønsker endring vil få anledning til å fortsette som før, justert for lønns- og prisvekst.

Regionkoordinator orienterte om at det ikke hadde funnet andre måter å håndtere dette på, men at en ville ta kontakt med NIVI Analyse for å forhøre seg om de kjente til andre måter dette kunne håndteres på.

Framdriftsplan for IS-møte 19. april:

Et var enighet om følgende framdriftsplan:

- 14. mars.
Orientering om møtet og innspillsdokumenter oversendes fra regionkoordinator til rådmennene. Rådmennene videreformidler disse til ansvarlige enhetsledere. Innspillsdokumentene må fylles ut både av vertskommune og samarbeidskommune.
- 8. april.
Frist for tilbakesending av innspillsdokumenter fra enhetsledere til rådmennene. (Det er rådmannsmøte samme dag, ev. problemer i prosessen kan drøftes der)
- 10. april.
Innspillsdokumentene oversendes fra rådmennene til regionkoordinator.
- 12. april.
Regionkoordinator sender ut saksdokumenter til IS-møtet.

- 19. april.
IS-møtet holdes i Gran rådhus.

Sak 4/13 Handlingsprogram for fylkesveger 2014-2017.

Handlingsplan for fylkesveger er oversendt fra Oppland fylkeskommune med høringsfrist 3. mai. Planen vil bli behandlet av den enkelte kommune, men det kan være hensiktsmessig med behandling i regionrådet hvor kommunenes viktigste innspill oppsummeres og understrekes.

Regionkoordinator innkaller derfor til et arbeidsmøte om saken. Rådmennene gav opplysninger om aktuelle kontaktpersoner.

Det tas sikte på å behandle saken på møtet 26. april.

Sak 5/13 Eventuelt.

Det var ingen saker under eventuelt.

EDS

6.3.13

Møte mellom ordførere, rådmenn og regionadministrasjonen 5. mars 2013

Tid, sted: Gran rådhus. Kl.12.30 – 14.00.

Tilstede:

Fra Gran: Ordf. Knut M. Lehre og rådm. Arne Skogsbakken

Fra Jevnaker: Rådm. May-Britt Nordli

Fra Lunner: Ordf. Harald Tyrdal og rådm. Tore M. Andresen

Fra reg. adm: Prosjektmedarbeider Vibeke Buraas Dyrnes
Reg.koord. Edvin Straume

Sak 11/13 Hadeland – Nært og Naturlig.

Bistand til å utvikle kommunikasjonsstrategi.

Prosjektleder Vibeke Buraas Dyrnes innledet. Hun henviste til informasjon som var sendt ut sammen med innkallinga til møtet, samt til referatet fra tilsvarende møte 29. januar. Tilbud er nå innhentet fra to firma.

Hun redegjorde videre for sine vurderinger som var presentert i utsendt notat. Ev. bruk av ekstern kompetanse til å utvikle en kommunikasjonsstrategi vil bli håndtert innenfor prosjektets budsjettamme for 2013.

Fra drøftingene:

De som hadde synspunkter på om en burde knytte til seg bistand til å utvikle en kommunikasjonsstrategi var positive til dette.

Det var videre enighet om at prosjektleder var den som hadde satt seg best inn i tilbudene som foreligger og at en støttet hennes vurdering.

Konklusjon:

Styringsgruppa slutter seg til forslag om å knytte til seg ekstern bistand for å utvikle en kommunikasjonsstrategi for arbeidet med Hadeland – Nært og naturlig.

Arbeidet må gjennomføres innenfor de økonomiske rammene som er definert for prosjektet i 2013. Prosjektleder får fullmakt til inngå avtale om dette.

Sak 12/13 Hadelandskonferanse og Hadelandsmesse.

Oppsummerende notat fra daglig leder i Hadelandshagen var sendt ut sammen med innkallinga til møtet.

Notatet viser at arrangementet i fjor gikk med et overskudd på 234 000 kr.

58 000 kr er satt på fond til framtidige arrangement, mens hver av arrangørene, Hadelandshagen og HRR, har fått tilført 88 000 kr. hver.

Forberedende arbeid med Hadelandsmessa/Hadelandskonferansen 2013 er igangsatt.

Hadelandshagen har gitt uttrykk for at de ønsker å ta ansvaret for arrangementet alene. Hvor vidt dette er aktuelt må avklares med HRR.

Dagfinn Edvardsen, daglig leder av Hadelandshagen, vil bli invitert til å orientere om saken på neste møtet 2. april.

Sak 13/13 Hadelandspulsen – Mulig prosjekt for bruk av partnerskapsmidler i 2014?

Fra Gran IL har regionrådet mottatt henvendelse om økonomisk bidrag til prosjektet Hadelandspulsen. Prosjektbeskrivelse og annen tilsendt informasjon lå ved innkallinga til møtet.

Utkast til sak i Gran kommune lå også vedlagt.

Prosjektet har et folkehelseperspektiv. Utgangspunktet for Gran IL er bl.a. at:

- Ønske om å skape gode og varige aktivitetsvaner for alle barn og unge (6-19 år) i Viggadalen.
- Spesielt fokus på barn og unge som tradisjonelt faller utenfor den organiserte idretten.
- Ta i bruk de gode fasiliteter Gran idrettspark kan tilby.

- Aktiviteter vil også bli gjennomført andre steder i Viggadalen.

Prosjektet strekker seg over 3 år og har en kostnadsramme på 5 mill. Fra Sparebankstiftelsen Gran har prosjektet fått tilsagn om et bidrag på 1,82 mill under forutsetning av at det offentlige bidrar med tilsvarende beløp.

Regionkoordinator innledet kort og presiserte at dersom bruk av partnerskapsmidler skulle bli aktuelt måtte dette eventuelt skje innenfor følgende rammer:

- Bruk av midler i 2014 (Rammen for 2013 er disponert)
- Partnerskapsmidler kan ikke brukes til investeringer.
- Fokuset må være på aldersgruppa 16-19 år- Elevene ved Hadeland videregående skole.
- Samspillet med Hadeland vgs. må beskrives bedre.
- Dersom en tenker seg dette som et regionalt prosjekt for aldersgruppa under 16 år må samspill og forankring med andre idrettslag og samspillsparter i Viggadalen beskrives bedre.

Fra drøftingen:

Fra denne kan følgende oppsummeres:

- En burde klare å få til bedre samarbeid med frivillig sektor. Det er trolig mye å hente på et slikt samarbeid.
- Behovet for prosjektet beskrives godt – men hva som skal gjennomføres er vanskeligere å få tak på.
- Det vil være uaktuelt for Jevnaker og Lunner å bidra med kommunal andel til prosjektet.
- Tilbud til de yngste barna bør utvikles i nærmiljøet. Regional støtte til et idrettslag for å utvikle tilbud til denne aldersgruppa vil på den bakgrunn være vanskelig.
- Dersom bruk av partnerskapsmidler skal bli aktuelt må dette begrense seg til et prosjekt som retter seg inn mot elever på Hadeland vgs.

Konklusjon – foreløpig oppfølging.

Regionkoordinator forsøkte å oppsummere debatten. Han fikk også i oppdrag å formidle konklusjonen fra denne i e-post som sendes Gran IL.

Under følger forslag til tilbakemelding:

«Ordførere og rådmenn ønsker å bidra til å finne gode løsninger for samarbeid mellom frivillig sektor og det offentlige. En mener slikt samarbeide kan utløse ressurser som ellers ikke ville bli frigjort. En er også bekymret for at ungdom, av begge kjønn, bruker stadig mer av den våkne tiden sin til stillesittende virksomhet. At aktivitetsnivået blant barn og unge ser ut til å følge etniske, sosiale og økonomiske skillelinjer, gir ytterligere grunn til bekymring.

Når det gjelder prosjektbeskrivelsen til «Hadelandspulsen» savner en imidlertid en klarere regional innretning for at regionale utviklingsmidler skal kunne benyttes.

Det ble også gitt uttrykk for at idrettsaktiviteter for de yngste barna primært bør foregå i nærmiljøet, og således være en aktivitet som tilrettelegges av det enkelte idrettslag, gjerne understøttet av kommunen.

Når det gjelder ungdommer som går på videregående skole stiller saken seg noe annerledes. Å bidra til helsefremmende arbeid her vil kunne ha en klar regional karakter.

En vil derfor oppfordre Gran IL til å arbeide videre med denne delen av prosjektet, og beskrive hvordan en vil samarbeide med Hadeland vgs. for å nå den aktuelle målgruppen ved skolen. Å lage dette som et eget delprosjekt vil styrke muligheten for regional medfinansiering og dette vil da bli vurdert på nytt.»

Etter en relativt omfattende e-postutveksling mellom møtedeltakerne er tilbakemeldingen nå godkjent.

Sak 14/13 Hvordan vil vi ha møtene våre?

Det var enighet om at møtet burde være fulltallig når denne saken drøftes. Saken utsettes derfor til neste møte.

Sak 15/13 Saker til møte i regionrådet 15. mars

Regionkoordinator orienterte om at følgende saker var under forberedelse og vil bli lagt fram på møtet 15. mars:

- Orienteringer
- Referater
- Reiseliv – Orientering om intensjonsavtale om fusjon med Gjøvikregionen og bevilgning av partnerskapsmidler.
- Klimapådriver – Godkjenning av prosjektplan og tildeling av partnerskapsmidler for 2013.
- Lokal transport på Hadeland – Revisjon av prosjektplan og tildeling av partnerskapsmidler.
- Regional plan for natur- og kulturarv. Forprosjekt og videre planarbeid.
- Tiltak for å øke antall kollektivreisende i Oppland. Innspill til Oppland fylkeskommune.

I etterkant av møtet er saken om klimapådriver trukket fra møtekartet. Justering av prosjektplanen er ikke behandlet av styringsgruppa slik konklusjonen fra ordfører-/rådmannsmøtet 29. januar forutsetter.

Sak 16/13 Søknader som er sendt fylkesmannen.

Regionkoordinator orienterte kort om søknader som er sendt fylkesmannen. Dette gjelder:

- Søknad om skjønnsmidler til fornying til prosjektet «Klimapådriver for Hadeland».
- Søknad om midler til feiring av Stemmerettsjubileet i år.

For begge gjelder det at søknadsfristen var 1. mars.

Sak 17/13 Regional plan for Hadeland – en lang og litt trist historie.

Lang historie - fordi planarbeidet er svært forsinket.

Litt trist historie - fordi en ikke har fått gjort så mye som forventet i januar og februar selv om møtet i regionrådet 1. februar ble avlyst.

Det er nå tatt kontakt med planavdelingen i Oppland fylkeskommune og avtalt at regionkoordinator vil sitte der 5 dager i mars og april for å arbeide med planen.

Sak 18/13 Veien videre – Meningsfull hverdag.

Ordfører Harald Tyrdal og regionkoordinator, orienterte om møte med Åge Bjerke, leder av styringsgruppa for «Veien Videre», som ble holdt før jul.

En ble der informert om at det var midler til å forlenge prosjektet «Veien Videre» fram til mai.

Etter dette ville en forsøke å omorganisere prosjektet noe og videreføre arbeidet i et nytt fireårig prosjekt som ville bli kalt «Meningsfull Hverdag».

Søknad om midler til dette prosjektet er nå sendt kommunene og regionrådet.

Fra drøftingen:

Her kom det fram ulike syn. Blant disse var:

- Betenkeligheten ved å bidra med kommunale midler til prosjekter som ikke blir vurdert i gjennom kommunens budsjettprosess.
- At prosjekt bare når ut til en utvalgt gruppe.
- Gjennom samspill med frivillig sektor vil en få god effekt ut av midlene.
- Dersom prosjektet finansieres i henhold til vedlagt budsjett vil små kommunale midler utløse store statlige bidrag.

Konklusjon:

Kommunene må drøfte og ta stilling til søknaden. Ev. bidrag med partnerskapsmidler fra regionrådet, må vurderes i lys av kommunene beslutning.

Sak 19/13 Bilag til Dagens Næringsliv fra Stor-Oslo Nord.

Saken ble drøftet som en sak for Gran og Lunner.

Initiativet kommer fra Gjøvikregionen. Nittedal har gjennom ordføreren sluttet seg til initiativet. Opplegget er å få et firma (Magnet Media) til å lage et bilag til Dagens Næringsliv i april. Bilaget vil bli lansert under vignetten «Stor-Oslo Nord» og presentere kommunene som har vært med i arbeidet denne sammenslutningen har utført, og næringslivet her. Fokus vil være Stor-Oslo Nord som bo- og næringsregion. 12 av 32 sider vil disponeres av kommunene/regionene. Resterende sider vil bli solgt til næringslivet. Denne jobben vil Magnet Media ta seg av.

Konklusjon:

Gran og Lunner ønsker å være med på dette.

Hadelandshagen engasjeres for å identifisere aktuelt næringsliv og informere dette.

Regionkoordinator deltar på avklarende møte på Gjøvik fredag 8. mars. Det er naturlig å se dette arbeidet i lys av prosjektet «Hadeland – Nært og naturlig». Prosjektleder Vibeke Buraas Dyrnes vil derfor bli knyttet til arbeidet.

Sak 20/13 Eventuelt

Ingen saker ble meldt inn.

EDS

7.3.13

Referat fra styremøte i Osloregionen, 22.01.2013 (utkast)

Formannskapssalen, Oslo rådhus

Dato: 23.01.13

Arkivkode: 014

Arkivnr. 2013 – 326

Saksansv.: Theis Juell Theisen

e-post: theis.theisen@osloregionen.no

TILSTEDE:

Byrådsleder Stian Berger Røsland, Oslo kommune (leder)

Ordfører Tonje A. Olsen, Follorådet

Ordfører Anders Østensen, Øvre Romerike Utvikling

Ordfører Thor Edquist, Halden kommune/Haldenregionen

Fylkesordfører Morten Eriksrød, Buskerud fylkeskommune

Ordfører Øystein Østgaard, Glåmdalsregionen

Ordfører Tore Opdal Hansen, Drammensregionen

Ordfører Terje Bråthen, Regionrådet for Midt-Buskerud

Ordfører Lene Conradi, Vestregionen

Ordfører Tage Pettersen, Regionrådet for Mossregionen

Ordfører Are Tomasgard, Samarbeidsrådet for Nedre Romerike

Fylkesvaraordfører Lars Salvesen, Akershus fylkeskommune (for Nils Aage Jegstad)

Fylkesutvalgsmedlem Siv Jacobsen, Østfold fylkeskommune (for Per I. Bjerknes)

Ordfører Alf Johan Svele, Region Nordre Vestfold

Ordfører Knut Espeland, Regionrådet for Indre Østfold

Ordfører Jon-Ivar Nygård, Nedre Glomma regionråd

Ordfører Rune Kjølstad, Region Hurum, Lier, Røyken

Ordfører Svein Tore Løkshid, Kongsbergregionen

FORFALL:

Ordfører Per Berger, Rådet for Ringeriksregionen

Ordfører Harald Tyrdal, Regionrådet for Hadeland (nestleder)

Fylkesordfører Nils Aage Jegstad, Akershus fylkeskommune

Fylkesvaraordfører Per I. Bjerknes, Østfold fylkeskommune

DESSUTEN MØTTE:

Oslo kommune: Nils Holm, Hallvard Lunde, Even Rudberg (sak 3)

Østfold fylkeskommune: Svein Åge Lauritzen

Akershus fylkeskommune: Øyvind Michelsen

Buskerud fylkeskommune: Adnan Afzal

Øvre Romerike Utvikling: Kurt Gøran Adriansen

Samarbeidsrådet for Nedre Romerike: Hans Hagene

Indre Østfold: Alf Johansen

Kongsbergregionen: Jan Erik Innvær

Sekretariatet for plansamarbeidet Oslo/Akershus: Ellen Grepperud

Sekretariatet: Bjarte Frøyland, Anne Egge Thorsheim, Theis Juell Theisen (Theisen fratradte møtet ved behandling av sak 3 da han var søker til den aktuelle stillingen)

Sakskart styremøte 22. januar 2013

Sak 1/13: Godkjenning av innkalling

Innkalling med sakskart og vedlegg ble utsendt pr. e-post 16. januar.

Vedtak:

Innkalling til møtet 22.01.13 godkjennes.

Sak 2/13: Godkjenning av referat fra møte 27. november

Utkast til referat fra styremøte 27. november ble utsendt pr e-post 6. desember, og var også vedlagt møteinnkallingen. Det var ikke merknader til referatet.

Vedtak:

Referat fra møte 27.11.12 godkjennes.

Sak 3/13: Ansettelse av direktør for Samarbeidsalliansen Osloregionen

Styret vedtok 13.09.2012, sak 26/12, å opprette et ansettelsesutvalg for å fremme innstilling til styret om valg av kandidat til stillingen som direktør.

Ansettelsesutvalgets leder, Stian Berger Røsland redegjorde for utvalgets arbeid og viste til at utvalget enstemming anbefalte Øyvind Såtvedt til stillingen. Ansettelsesutvalgets innstilling ble fordelt til styrets medlemmer.

Vedtak:

1. Øyvind Såtvedt ansettes i stillingen som direktør i samarbeidsalliansen Osloregionen.
2. Byrådsleder Stian Berger Røsland delegeres myndighet til å fastsette den nye direktørens ansettelsesvilkår.

Sak 4/13: Studietur til Hamburg for Osloregionens styre 2013.

Foreløpig skisse til program

Foreløpig skisse til program for studieturen ble delt ut i møtet. Sekretariatet informerte kort om arbeidet med program og reiseopplegg. Det legges det opp til tematisk fokus på transport og infrastrukturutvikling, byutvikling og regionssamarbeid. Avreise planlegges til kvelden onsdag 10. april, og retur etter lunsj på fredag 12. april. Knyttet til planleggingen er det behov for en foreløpig tilbakemelding på deltakelse, og sekretariatet vil sende ut egen informasjon i forbindelse med dette.

Vedtak:

Foreløpig skisse til program tas til orientering.

Sak 5/13: Årsmelding 2012 – forslag til tekst

Vedlagt møteinnkallingen var forslag til tekst til samarbeidsalliansens årsmelding 2012. Det var ikke kommentarer til forslaget i møtet. Endelig forslag til årsmelding 2012, med forord og regnskap, vil bli lagt fram for sluttbehandling i styrets møte 19. mars.

Vedtak:

Forslag til tekst til samarbeidsalliansens årsmelding 2012 justeres i tråd med styrets signaler i møtet.

Sak 6/13: Plansamarbeid om areal og transport i Oslo og Akershus

Status for det pågående plansamarbeidet om areal og transport i Oslo og Akershus ble presentert i møtet av leder for plansamarbeidets sekretariat, Ellen Grepperud.

Momenter fra Ellen Grepperuds presentasjon:

- Tre utbyggingsalternativer er formulert og konkretisert.
- Alternativene skal konsekvensvurderes med fokus på arealkonflikter, kommunaløkonomiske konsekvenser, utvikling av boligmarkedet og næringsstruktur.
- Det skal gjøres en delutredning om virkemiddelbruk, finansiering og gjennomføringsforpliktelser
- I tillegg til de tre utbyggingsalternativene er det skissert 8 perspektiver mot 2050, og disse omfatter en større geografi, i realitetene hele Osloregionen.
- Fremdrift: Konsekvensvurdering våren 2013, drøfting av utbyggingsalternativene høsten 2013, konklusjon våren 2014.

I den etterfølgende diskusjon ble det bl.a. gitt følgende signaler:

- Viktig med dialog mellom plansamarbeidet og resten av samarbeidsalliansen og "nabo"fylkeskommuner.
- Bra at plansamarbeidet har lagt inn langsiktige perspektiver som går utenfor Oslo/Akershus.
- Bekymring for om staten vil følge opp plansamarbeidet med nødvendige samferdselsinvesteringer.
- Det ventes stor vekst i hele Osloregionen. Viktig at statlige prioriteringer baseres på et helhetlig perspektiv på regionens utvikling.

Ellen Grepperuds presentasjon vedlegges referatet.

Vedtak:

Styret tar presentasjonen av status for arbeidet i plansamarbeidet til orientering

Sak 7/13: Orienteringssaker

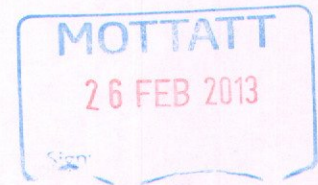
- *MIPIM 2013*: Det ble påminnet om at interesserte i deltakelse på eiendoms- og profileringsmessen MIPIM, Cannes 12.-15. mars, av hensyn til påmeldingsfrister og mulighetene til å få plass på fly og hotell, bør melde fra til sekretariatet så raskt som mulig.
- *Etablering av felles plattform for internasjonal profilering av Osloregionen*. Det ble informert om at prosjektgruppen nå er etablert og arbeidet er i gang. Det legges opp til en rundebordskonferanse om Osloregionens internasjonale profil 18.3, og invitasjon er sendt styrets medlemmer.
Det ble også informert om at regionrådenes mulighet til å få finansiert sin deltakelse i samarbeidsalliansens prosjekter fra alliansen selv, har kommet opp som tema i forbindelse med etableringen av prosjektgruppen. Sekretariatet varslet en sak til styret om dette.

- *Høyhastighetsutredning Oslo-Stockholm i regi av Grensekomiteen Värmland Østfold.* Sekretariatet informerte om at det planlagte utredningsarbeidet foreløpig ikke er kommet i gang fordi det fortsatt pågår dialog vedrørende finansieringen. Sekretariatet legger til grunn at samarbeidsalliansens vedtatte bidrag utbetales så snart øvrig finansiering er på plass.
- *Osloregionens rådsmøte i Moss 28.5.* Det ble informert om at rådsmøtet vil bli arrangert på Refsnes gods på Jeløya. Det jobbes med programmet, og tematisk fokus planlegges delt i to; knyttet til hhv internasjonal profilering og Osloregionens vekstutfordringer. Forhåndsvarsel om rådsmøtet vil bli sendt alliansens medlemmer i månedsskifte januar/februar. Notat om opplegg/program for rådsmøtet legges fram til neste styremøte.

Sak 8/13: Runde rundt bordet

Styrets medlemmer orienterte om aktuelle politiske saker fra sin region/fylkeskommune.

Se mottakerliste nederst i dokumentet

Vår ref.: 201301961-1
Deres ref.:

Lillehammer, 19. februar 2013

Innspill i arbeidet med strategiplan for videregående opplæring

Bakgrunn

Fylkestingutvalget vedtok 13.11.2012 å lage en helhetlig strategiplan for videregående opplæring i Oppland fylkeskommune. Det er komité for opplæring og kompetanse som skal gjøre arbeidet, med komitéleder Sigmund Hagen (SV). Etter en høringsprosess skal strategiplanen legges fram for fylkestinget høsten 2013.

Viser til opplæringslova kap3 Videregående opplæring, § 3-1 *Rett til vidaregåande opplæring for ungdom*, kap 4 A Opplæring spesielt organisert for voksne, § 4A- 3 *Rett til vidaregåande opplæring for voksne*. Opplæringslova regulerer fylkeskommunens plikt til å oppfylle retten til videregående opplæring for alle som bor i Oppland fylkeskommune.

Fylkeskommunen skal planlegge å tilrettelegge et opplæringstilbud i samsvar med nasjonale mål, søkerne sine ønsker og det behovet samfunnet har for videregående opplæring i alle utdanningsprogram.

Mandat: Strategiplan for videregående opplæring

Komité for opplæring og kompetanse skal utarbeide en helhetlig strategiplan for videregående opplæring. Mål og strategier for videregående opplæring skal inneholde en oversikt over aktiviteten og organisering av videregående opplæring og gi føringer for prioriterte politiske satsingsområder. Planen skal blant annet gi en avklaring av fremtidig skolestruktur og linjetilbud. Målet om bedre kvalitet og økt gjennomføring i videregående opplæring skal ligge til grunn.

Strategiplanen skal gjelde for nåværende fylkestingsperiode, eventuelt videreføres og videreutvikles utover fylkestingsperioden.

Innspill til arbeidet underveis i prosessen - og før høringsprosessen

Komiteen drøftet i møtet 13. februar 2013 viktigheten av innspill til arbeidet i forkant og før strategiplanen sendes på høring.

Fremtidens behov for kompetanse vil være forskjellig. Endring av innbyggertall vil gi reduksjon i elevtall i enkelte kommuner og økning i andre kommuner. Slike forutsetninger vil få betydning for videregående opplæring.

Postadresse
Postboks 988
2626 LILLEHAMMER
Org. nr: 961382335

Besøksadresse
Kirkegaten 76, Lillehammer
Bankkonto: 2000 09 50018
E-post: postmottak@oppland.org

Saksbehandler:
Jane Kjerstin Olsson Haave
Telefon:
E-post: jane.haave@oppland.org

Komité for opplæring og kompetanse ber om innspill i forhold til ovennevnte mandat

Med utgangspunkt i mandatet oppfordres rektorer, tillitsvalgte på skolene og leder av hvert enkelt regionråd til sammen   drøfte lokale behov og forhold som har betydning i regionen.

Tidsfrist for tilbakemelding: 20. april 2013. Tilbakemelding sendes elektronisks til Oppland fylkeskommune, jane.haave@oppland.org og merkes *Innspill til strategiplan 2013*.

Med hilsen

Sigmund Hagen
Komit leder /saksordfører
(sign)

Inge Myklebust
Fylkesoppl ringssjef
(sign)

Kopi til: Medlemmer av Komite for opplæring og kompetanse
Siv Nerموen, Fylkesrådmannen

Mottaker	Adresse	Post
Kommuner i Oppland		
Ledere av regionrådene i Oppland		
Yrkesopplæringsnemnda i Oppland		
Rektorer ved videregående skoler i Oppland		
Hovedtillitsvalgte i Oppland fylkeskommune		

Intensjonsavtale for 2013:

Datert: Gjøvik 20.12.2012

Partene: Gjøvikregionen næringsråd (heretter GN) og Hadeland Ringerike Reiseliv (heretter HRR)

Avtalen gjelder: Samarbeid partene imellom og administrasjon av HRR.

Avtalens varighet: Ett år fra 1.1.2013

Oppsigelse av avtalen: Avtalen opphører 1.1.2014 dersom den ikke forlenges.

Organisering:

Avtalen skal gjennomføres som et prosjekt organisert av Gjøvikregionen Turistkontor. Samarbeidet skal således prosjekt- organiseres. Dersom prosjektmidler som tillates benyttet til fusjonsprosessen mottas fra OFK og/eller BFK og/eller andre offentlige midler, skal dette trekkes fra beløpet fastsatt i denne Intensjonsavtalen.

Turistsjefen i GN skal fungere som prosjektleder.

Det etableres et utvidet reiselivsfaglig råd som prosjektgruppe, mens de 3 regionene oppnevner en styringsgruppe med hver 2 representanter fra dagens styrer.

Reiselivsfaglig Råd for GN og styret i HRR opprettholdes.

Styrene lager felles møtepunkter som skal diskutere fusjonsavtale, strategier, markedsplaner og fellestiltak.

En eventuell fusjon avklares innen 31.10.2013.

Ettersom denne avtalen er forløper til en tenkt Fusjonsavtale fra 1.1.2014 samordnes ressurser til utvikling og markedsføring. Partene opprettholder separat regnskapsføring.

Partene er enige om at daglig ledelse innebærer disposisjonsrett over drifts- og markedsføringsmidler for HRRs virksomhet, men med rapportering til og godkjenning av styret i HRR. Det etableres et prosjektrekskap med egen prosjektkonto for de midler som overføres fra HRR. Ved årets slutt skal det legges fram et regnskap og en rapport som viser bruken av midlene.

Administrasjon:

GN stiller turistsjef **Arne J Skurdal** til disposisjon for å inneha den daglige ledelse av HRR. Daglig leder skal ved siden av dette fortsatt utøve sine oppgaver som turistsjef i GN. Turistsjefen skal i samarbeid med styret i HRR bidra til at det ansettes en reiselivsmedarbeider med HRR som arbeidsgiver. Denne arbeidstaker skal ha tilholdssted på ett kontor i region Hadeland/Ringerike som styret i HRR bestemmer.

Som en del av administrasjonsoppgavene inngår utarbeidelse av handlingsplan som inkluderer tiltak som markedsplan, sommeravis, felles deltakelse på stands. For 2013 har de respektive organisasjoner sine egne markedsplaner. Begge parter skal i løpet av januar 2013 vurdere om det skal utgis en felles sommeravis. Den administrative ledelse skal i samråd med styrene bruke 2013 på å lage markedsplaner og ett detaljert budsjett for 2014.

Kostnader til administrasjon og drift:

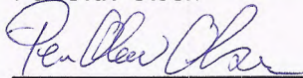
Det forventes at turistsjefen vil benytte 50 prosent av sin tid til å administrere HRR og de tiltakene som må følges opp som følge av Intensjonsavtalen. Det vil i tillegg tilkomme reise- og representasjonsutgifter som forelegges styret i HRR etter bok og regning.

Ettersom turistsjefen får et utvidet arbeids- og ansvarsområde kommende år, vil dette kompenseres med økt lønn. Kontorhold for turistsjef, inkludert regnskapsføring er fordelt 50/50 på partene.

Konkret vil dette innebære at HRR kjøper tjenester for de oppgavene som er beskrevet i denne avtale med en total kostnad på **NOK 650.000,- for året 2013**. Beløpet utbetales i fire like deler ved slutten av hvert kvartal. Som eneste tillegg til denne runde sum dekkes dokumenterte reise- og representasjonsutgifter direkte knyttet til arbeid som sorterer under det arbeidsfelt som tradisjonelt har vært underlagt HRR. Reiseregninger forelegges styret i HRR for godkjenning.

Som grunnlag for et godt og langvarig samarbeid skal partene vektlegge full åpenhet.

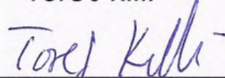
Per Olav Oisen

Styreleder i
Gjøvikregionen Næringsråd

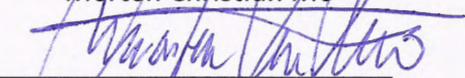
2/1-13

Tore J Killi <

Regionsjef i Gjøvikregionen

Morten Christian Mo

Styreleder HRR
For ett samlet styre i HRR

HADELAND

-
Jevnaker kommune
-
Lunner kommune
-
Gran kommune

LOKAL TRANSPORT PÅ HADELAND

Reduksjon av klimagassutslipp fra privatbilbruk

Innhold

1. INNLEDNING	3
1.1 Bakgrunn for prosjektet	3
1.2 Saksgang	3
1.3 Erfaringer	3
1.3.1 Første reisevaneundersøkelse (juni 2010)	4
1.3.2 Andre reisevaneundersøkelse (juni 2012).....	4
1.3.3 Tiltak	5
2. PROSJEKTMÅL FOR 2012 -2014	5
2.1 Hovedmål	5
2.2 Delmål og effektmål	5
2.3 Presiseringer	6
3. ORGANISERING.....	6
3.1 Prosjektroller	6
3.2 Arbeidsgruppas sammensetning	6
3.3 Prosjektets varighet.....	7
4. ØKONOMI	7
4.1 Budsjett 2013	7
4.2 Budsjett 2014	7
5. GJENNOMFØRING	7
5.1 Samarbeid med klimapådriver	7
5.2 Synergieffekter – samarbeid med andre prosjekter	7
5.3 Milepælplan.....	8
5.4 Aktivitetsplan 2013.....	10

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn for prosjektet

Bosettingsstrukturen på Hadeland er ikke velegnet til å få reisende til å gå, sykle eller bruke kollektive transportmidler. «Areal og transportanalyse for Hadeland» viser at «om lag ca. 68 prosent av all biltrafikk er reiser som kun foregår innenfor regionen. Gjennomgangstrafikk, det vil si bilreiser som verken begynner eller slutter på Hadeland, utgjør om lag 7 prosent av all biltrafikk i regionen. Bilreiser som enten begynner eller slutter på Hadeland utgjør om lag 25 prosent av biltrafikken.» (Areal- og transportanalyse for Hadeland s 5, Civitas 2012).

Vi har blant annet følgende utfordringer:

- Klimagassutslipp fra vegtrafikk er stor og stadig voksende på Hadeland.
- Gjennomgangstrafikken er det vanskelig å gjøre noe med, en bør derfor konsentrere seg om lokaltrafikken.
- Den største veksten i biltrafikken skapes lokalt.
- Det må til en holdningsendring knyttet til bruk av privatbil over kortere distanser. (Til skole, arbeid og fritidsaktiviteter).
- Det lages ikke lokale statistikker som kan brukes til å måle effekten av tiltak.
- Skal en kunne arbeide med dette må lokal bilbruk kunne dokumenteres og klimaeffekt synliggjøres.

1.2 Saksgang

Prosjektet "Lokal transport på Hadeland. Reduksjon av klimagassutslipp fra privatbilbruk" ble igangsatt av tidligere klimapådriver Live Ytrehus. I klimapådriverens prosjektbeskrivelse var det påpekt at det skulle arbeides spesielt med reduksjon av klimagassutslipp fra privatbilbruk. Det ble søkt Fylkesmannen om skjønnsmidler i 2010 og prosjektet ble innvilget 200 000 kr.

Prosjektet mottok 100 000 i partnerskapsmidler for 2010 og 200 000 for 2011/12. Prosjektet har i det videre arbeidet hatt navnet "Lokal transport på Hadeland».

Da klimapådriver sluttet i 2011 var det gjennomført en reisevaneundersøkelse og arbeidet med tiltak på de enkelte enhetene så vidt igangsatt. Prosjektet ble derfor justert og videreført med prosjektleder Elisabeth R. Kjørven.

1.3 Erfaringer

Ved prosjektets oppstart ble det valgt å gjennomføre en reisevaneundersøkelse i tre deler for å dokumentere kjørelengder til jobb og skole. Reisevaneundersøkelsene gjennomføres og resultatene dokumenteres i rapporter av konsulentfirmaet Vista Analyse As. Til å delta i den første runden av undersøkelsen ble Moen skole i Gran kommune, bedriften Aditro i Gran kommune, bedriften Andritz Hydro i Jevnaker kommune og kommuneadministrasjonene i Lunner og Jevnaker valgt ut.

Undersøkelsen innebærer at alle ansatte i bedriften/kommuneadministrasjonen og alle foresatte til elever på skolen svarer på et spørreskjema som gjelder reise til jobb/skole.

Spørreskjemaene bearbeides statistisk av NORSTAT. Vista Analyse AS utarbeider delrapporter som presenterer resultatene og oppsummerer funnene. Rapportene peker også på utfordringer og muligheter og foreslår konkrete tiltak.

Undersøkelsen er tenkt gjennomført tre ganger. Første undersøkelse ble gjort i juni 2010 og andre undersøkelse i juni 2012.

1.3.1 Første reisevaneundersøkelse (juni 2010)

Første reisevaneundersøkelse viste blant annet at 57 % av elevene på Moen skole ble kjørt til skolen, og at 86 % av de kommunalt ansatte og 93 % av de privat ansatte kjørte bil til jobb. Med dette som utgangspunkt ble det iverksatt en del tiltak. Blant disse kan nevnes:

- Informasjonsbrosjyre til alle foresatte ved skolen med fokus på fordelene ved å gå/sykle
- Ulike trafikksikkerhetstiltak og tiltak i skolen
- Kampanjer
- Samarbeid mellom skolene og involverte bedrifter/enheter

I løpet av 2011 ble det foretatt både en økning og justering av antall deltagere i reisevaneundersøkelsene, etter drøfting med styringsgruppa og i forståelse med Vista Analyse AS. Det nye utvalget som var med i reisevaneundersøkelse 2 var Moen skole, Harestua skole og Bergerbakken skole, bedriften Aditro og kommuneadministrasjonene i Lunner og Jevnaker.

1.3.2 Andre reisevaneundersøkelse (juni 2012)

Andre reisevaneundersøkelse viser blant annet at:

For skolene:

- 31 % av elevene på Moen ble kjørt til skolen. Dvs. en reduksjon på 26 % siden 2010.
- Reisemiddelvalget varierer mye med alder.
- Samlet for alle skoler blir 47 % av de yngste elevene kjørt, mens 17 % av de eldste blir kjørt
- Vi har ulike utfordringer knyttet til skolene. En kan nevne; lengde på skolevei, grad av trafikksikkerhet og ulike holdninger i foreldregruppene.
- Bilbruken i regionen øker (Dette gjelder all bilkjøring – ikke kjøring til skolene spesielt)

For de privat/kommunalt ansatte:

- 91 % av kjørte til jobb
- ¾ har mer enn 4 km reisevei
- Blant de som har gode muligheter for å gå og sykle til jobben (under 4 km) er det svært få som faktisk velger det

Reduserte CO2 – utslipp ved Moen skole

Andre reisevaneundersøkelse viste en betydelig reduksjon i skolebarnkjøringen ved Moen skole. Vista Analyse ble derfor bedt om å beregne hva reduksjonen utgjør i CO2 - utslipp. Moen skole har redusert utslippene av CO2 i forbindelse med skolebarnkjøring med ca. 3 tonn. Den samlede reduksjonen utgjør om lag en tredjedel av en persons gjennomsnittlige CO2 – utslipp i Norge, som er nesten 9 tonn.

På grunn av usikkerheten rundt utslippstallene er det viktig å merke seg at dette kun er et estimat og ikke nøyaktige beregninger på reduksjonene i utlipp.

1.3.3 Tiltak

I "Klimakur 2020", rapporten som beskriver tiltak og virkemidler for å nå norske klimamål mot 2020, er det nevnt tre virkemidler for å fremme sykling/gange. Det er:

- investering i sykkel- og gangveier
- skilting, informasjon, drift og vedlikehold av sykkel/gangvegnettet
- belønning for å sykle/gå

For å få flere til å sykle og gå i skolekretsen til Moen skole ble det i 2010 laget en informasjonsbrosjyre med kart over sykkel- og gangveier. Tilsvarende brosjyrer har blitt utarbeidet til Harestua og Bergerbakken skole i 2012. I tillegg jobber skolene med holdningsskapende arbeid hele året gjennom for å begrense biltrafikken til skolen. For de privat/kommunalt ansatte er det gjennomført gå/sykelkampanjer med belønningsordninger.

I denne prosjektperioden legges det opp til en tredje reisevaneundersøkelse i mai/juni 2014. Etter drøfting i arbeidsgruppa og med Vista Analyse AS har en kommet frem til at en bør beholde utvalget fra andre reisevaneundersøkelse. Det er også enighet om at det bør også gå to år mellom hver reisevaneundersøkelse. Holdningsskapende arbeid tar tid.

2. PROSJEKTMÅL FOR 2012 -2014

2.1 Hovedmål

Å redusere klimagassutslippene fra privatbilbruk ved utvalgte skoler og arbeidsplasser og dokumentere dette.

2.2 Delmål og effektmål

Delmål

Gjennom prosjektet skal en:

- Vise nivået av klimagassutslipp fra privatbilbruk ved utvalgte skoler og arbeidsplasser
- Gjennomføre tiltak for å redusere bruken av privatbil til utvalgte skoler og arbeidsplasser og registrere effekten av dette
- Dokumentere kjørelengder og valg av transportmiddel til arbeid og skole
- Identifisere lokale drivere og barrierer i valg av transportmiddel
- Gjennomføre tiltak som stimulerer til økt aktivtransport og gir helsegevinst

Effektmål:

- Reduserte klimagassutslipp
- Reduksjon i bruk av privatbil til jobb
- Redusert skolebarnkjøring
- Økt bruk av aktivtransport (sykle/gå)
- Bedret trafiksikkerhet i områdene rundt skolene
- Økt bruk av kollektive transportmidler eller samkjøring
- Økt andel elbil/hybridbil/lavutslippsbil (hovedansvar klimapådriver)

2.3 Presiseringer

Prosjektets mål har bakgrunn i følgende:

- Framskrivninger viser at mobile klimagassutslipp på Hadeland vil øke betydelig hvis vi ikke endrer adferd mht. privatbilbruk.
- Det er en vanskelig utfordring å registrere og synliggjøre nå-status og årlige reduksjoner fra den lokale delen av biltrafikken.
- I de lokale energiutredningene brukes nasjonal statistikk fra Statistisk sentralbyrå til å framstille tall for klimagassutslipp fra veitrafikksektoren. Disse brytes ned på regioner uten at en klarer å ta hensyn til regionale tiltak. Tallene er ikke egnet til å måle effekten av tiltak lokalt/regionalt.
- I prosjektet ønsker vi å etablere en lokal statistikk som skal være grunnlag for å prøve ut virkemidler og måle effekten av tiltak i forhold til privatbilbruk. Beregningene som ble gjort etter andre reisevaneundersøkelse som viser reduksjonen i CO₂ – utslipp vil kunne brukes som verktøy til lokal bruk.
- Gjennom holdningsskapende arbeid vil vi påvirke befolkningen til å redusere klimagassutslippet fra privatbil ved å kjøre sammen, øke bruken av aktiv transport, benytte seg av eksisterende kollektivtilbud/skoleskysstilbud og velge lavutslippsbiler.
- Vi ønsker å bruke en avgrenset gruppe av befolkningen (utvalgte arbeidsplasser og skolekretser), til å registrere kjørelengde med privatbil, synliggjøre nå-situasjonen, sette inn tiltak/holdningsskapende arbeid, foreta en ny registrering og vurdere effekten av tiltaket.

3. ORGANISERING

3.1 Prosjektroller

Prosjektet gjennomføres etter PLP - metodikken, og har følgende organisering:

Rolle:	Navn:
Prosjekteier	Regionrådet for Hadeland
Prosjektansvarlig	Edvin Straume
Prosjektleder	Elisabeth Raastad Kjørven
Styringsgruppe	Rådmennene
Arbeidsgruppe	En deltager fra hver av bedriftene/enhetene i undersøkelsen

3.2 Arbeidsgruppas sammensetning

Arbeidsgruppa består i dag av:

Navn	Bedrift/enhet
Bjørg Westhagen (Manager Financial Control)	Aditro AS
Kari-Anne Steffensen Gorset (rådgiver natur og miljø)	Lunner kommune
Heidi Bergom (arealplanlegger)	Jevnaker kommune
Arild Sandvik (rektor)	Harestua skole
Rektor ved Bergerbakken skole (ny rektor)	Bergerbakken skole
Torleif Grønli (rektor)	Moen skole
Elisabeth Raastad Kjørven (prosjektleder)	Regionrådet for Hadeland

3.3 Prosjektets varighet

Prosjektet har varighet 01.08.10-31.07.14.

Denne prosjektplanen gjelder for perioden 01.11.12-31.10.14

4. ØKONOMI

4.1 Budsjett 2013

Utgifter	Kr
Konsulentbistand	60 000
Driftskostnader (utarbeidelse av materiell, kampanjer ol)	80 000
Prosjektledelse (lønn mm)	240 000
Sum	380 000

4.2 Budsjett 2014

Budsjett for 2014 vil bli utarbeidet høsten 2013. Utgiftene dette siste året i prosjektet vil måtte bli noe høyere enn for 2013 på grunn av utgifter knyttet til av reisevaneundersøkelse 3 og utarbeidelse av en sluttrapport for prosjektet (konsulentkostnader).

5. GJENNOMFØRING

Gjennom arbeidet med prosjektet vil det være naturlig med et samarbeid med klimapådriver. En ser også for seg et samarbeid med og synergieffekter av samarbeid med andre prosjekter.

Hovedinnholdet i prosjektet for 2013 og 2014 er synliggjort i milepælplanen (5.3).

Aktivitetsplanen under (5.4) gjelder for året 2013. Aktivitetsplan for 2014 vil bli utarbeidet høsten 2013.

Kommunal skoleledelse vil bli orientert/involvert våren 2013.

5.1 Samarbeid med klimapådriver

Et samarbeid med klimapådriver er naturlig innenfor flere av prosjektets områder og er allerede igangsatt. Prosjektleder var involvert i arbeidet med innkjøp- og transportstrategi i kommunene. Hovedansvaret er nå overtatt av klimapådriver. Det samme gjelder arbeid generelt for å øke andelen elbiler/hybridbiler/lavutslippsbiler og infrastruktur for disse.

Tilrettelegging og arbeid for aktiv transport/bruk av alternative transportmidler til privatbil for kommuneansatte (kampanjer og belønningsordninger), utvikling av informasjon ang. valg av transportmidler og «nudge¹» - tiltak i kommunene er andre områder en vil samarbeide om.

5.2 Synergieffekter – samarbeid med andre prosjekter

Prosjektleder har bl. a. samarbeidet med «Hadeland – nært og naturlig», folkehelsekoordinator i Gran kommune og innkjøpskoordinator for regionen. Eksempelvis ser en for seg et videre

¹ nudge = dytt i riktig retning

samarbeid med folkehelsekoordinator på følgende områder: sykkelaksjoner, gå/sykle til skolen-aksjoner, tilrettelegging for sykling/gange, trafikksikkerhetstiltak, bedring av kollektivtilbudet.

5.3 Milepælplan

Under er en oversikt over milepælene i perioden 2013 – 2014. Statusrapporteringen vil foregå etter hvert som milepælene blir nådd. Milepælplanen er ment som et arbeidsredskap for prosjektleder.

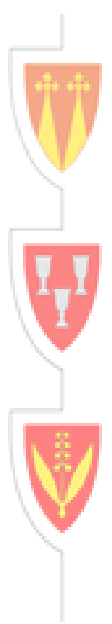
Tid	Milepæl	Statusrapport	Ansvar
Januar 2013	Når samarbeid med «Grønn bil» er igangsatt	kan informasjonsmøte med kommunene og brukergruppe gjennomføres <i>Gjennomført 22.02.2013</i>	Klimapådriver ² , innkjøpskoordinator og prosjektleder
Januar 2013	Når «nudge - møte» med klimapådriver er gjennomført og tiltak er bestemt	kan tiltakene presenteres for arbeidsgruppa og samarbeid igangsettes <i>Samarbeid med Opplandstrafikk igangsatt 30.01.2013</i>	Prosjektleder, klimapådriver
Februar 2013	Når arbeidsgruppa har bestemt tiltak for våren for kommunene/Aditro	kan tiltakene iverksettes <i>Tiltak og tidsplan bestemt 15.02.2013</i>	Prosjektleder og arbeidsgruppa
Februar /mars 2013	Når møter med rektorer (og evt. FAU) er gjennomført	kan skolenes vårkampanjer/tiltak iverksettes	Rektorer/FAU i samarbeid med prosjektleder
Mai 2013	Når møte med arbeidsgruppa er gjennomført	kan pendlerkampanjen evalueres og infoskriv for sykkelkampanje utarbeides	Prosjektleder og arbeidsgruppa
Mai 2013	Dersom kommunene kjøper inn el – biler	kan infoskriv utarbeides	Klimapådriver og prosjektleder
Mai 2013	Når møte med lokal el-bil forhandler er gjennomført	kan informasjon utarbeides	Prosjektleder (evt. i samarbeid med klimapådriver)
Juni 2013	Når «nudge - møte» med klimapådriver er gjennomført	kan nye tiltak for høst/vinter presenteres for arbeidsgruppa	Prosjektleder
August/september 2013	Når møter med FAU og rektorer er gjennomført	kan vårkampanjer og tiltak evalueres og høstkampanjer og tiltak på skolene gjennomføres	Prosjektleder
Oktober/november 2013	Når kampanjer og tiltak er avsluttet	kan arbeidsgruppa evaluere og premiere	Prosjektleder i samarbeid med rektorer/FAU

² Hovedansvaret ligger hos den som er nevnt først.

Januar/februar 2014	Når møter med arbeidsgruppa er gjennomført	kan tiltak for våren og arbeid med reisevaneundersøkelse igangsettes	Prosjektleder og arbeidsgruppa
Februar 2014	Når møte med Vista Analyse AS er gjennomført	kan reisevaneundersøkelse 3 klargjøres	Prosjektleder og arbeidsgruppa
Mai/juni 2014	Når reisevaneundersøkelse 3 er klar	kan prosjektleder distribuere og gjennomføre undersøkelsen	Prosjektleder
Juni 2014	Når reisevaneundersøkelse 3 er gjennomført og rapport utarbeidet	kan evalueringen igangsettes	Prosjektleder
Juli 2014	Når evalueringen er gjennomført	kan prosjektet avsluttes	Prosjektleder og prosjektansvarlig
Juli 2014	Når prosjektet er avsluttet	kan sluttrapport utarbeides	Prosjektleder og prosjektansvarlig

5.4 Aktivitetsplan 2013

Tidspunkt	Aktivitet	Samarbeidspart/underleverandør
Januar – februar 2013	Regionalt informasjonsmøte med «Grønn bil» (ift. ny rammeavtale på kjøretøy) Arbeidsgruppemøte planlegging av vårens aktiviteter/kampanjer (pendlerkampanje) Oppfølging/løpende kontakt med involverte skoler/bedrifter	«Grønn bil», kommunene, innkjøpskoordinator Aditro, Moen skole, Bergerbakken skole, Harestua skole, Lunner kommune, Jevnaker kommune
Mars - april 2013	Oppstart gå/sykelkampanjer Pendlerkampanje Møtebooking (i Outlook) av el-bil? El/hybridbil til privatbilbruk (oppstart)	Aditro, Moen skole, Bergerbakken skole, Harestua skole, Lunner kommune, Jevnaker kommune Opplandstrafikk Jevnaker kommune Lokale forhandlere
Mai - juni 2013	Oppfølging kampanjer Informasjon kommunal skoleledelse	Aditro, Moen skole, Bergerbakken skole, Harestua skole, Lunner kommune, Jevnaker kommune
August-september 2013	Info ved skolestart Høstkampanjer og info	Moen, Bergerbakken, Harestua Aditro, Moen skole, Bergerbakken skole, Harestua skole, Lunner kommune, Jevnaker kommune
Oktober – november 2013	Premiering og evaluering Utarbeidelse av aktivitetsplan for 2013 og evt. revidering av prosjektplan for 2014	Aditro, Moen skole, Bergerbakken skole, Harestua skole, Lunner kommune, Jevnaker kommune

Forprosjektrapport Regional plan for natur- og kulturarv for Hadeland

Utkast 14.01.13 på vegne av Lunner, Jevnaker og Gran kommuner

Gran kommune

Adresse Rådhusvegen 39, 2770 Jaren
Telefon 61 33 84 00
Telefaks 61 33 85 74
E-post postmottak@gran.kommune.no
Internett www.gran.kommune.no

Forprosjekt

Regional plan for natur- og kulturarv

INNHOLDSFORTEGNELSE

1) Innledning	3
1.1 Bakgrunn	3
1.2 Nasjonale og regionale føringer	3
2) Formål med planen	4
3) Status	5
3.1 Vedtak i forbindelse med planarbeidet	5
3.2 Utført arbeid	5
4) Organisering	6
5) Planens hovedstruktur	7
6) Utredninger/registreringer	7
6.1 Naturarv	8
6.2 Kulturarv	8
6.3 Immateriell kultur	9
7) Bruk og vern	9
8) Framdrift	10
9) Økonomi	11

Frodig bølgende kulturlandskap på Hadeland

1) INNLEDNING

1.1 BAKGRUNN

I Regionrådet 7.12.12 ble det vedtatt at en forprosjektrapport for arbeidet med en regional plan for natur- og kulturarv på Hadeland skulle foreligge innen 01.02.13.

Hadeland har en rik og variert natur. En nasjonal spennende geologi med berggrunn innenfor det geologiske Oslofeltet. Fossiler i dagen, rester etter vulkaner, forkastninger, ulike mengder løsmasser, forskjellige mineraler som har resultert i en lang historie med gruvedrift, gjør området variert og rikt. Variasjonen i naturforhold avspeiler seg i en variert flora og fauna, og igjen avspeiler dette seg i spor som forteller oss noe om hvordan folk før oss har levd. Tidsspennet er stort og det er mange både før-reformatoriske kulturminner og kulturminner fra nyere tid. Det kan være fysiske spor etter bosetning og næringsvirksomhet eller annen menneskelig virksomhet. Kulturminner kan også være lokaliteter som er knyttet til tro eller tradisjon. Kulturminner og kulturmiljøer er en kilde til kunnskap som gjør oss i stand til å forstå vår fortid, vår samtid samt andre mennesker og andre kulturer bedre. Utfordringen er å forvalte og bruke disse verdiene på en måte som gagnar både kulturminnene og befolkningen.

En utfordring er at mange kulturminner forsvinner årlig i Norge. Kommunen har ansvar for å bidra til å minske tap og skade av automatisk freda kulturminner. Kulturminneloven skal sikre varig vern av et representativt utvalg kulturminner og kulturmiljøer. Noen kulturminner har et automatisk vern gjennom kulturminneloven. Uerstattelige kulturminner forsvinner også på Hadeland i dag, som eldre hus og bygningsmiljøer. Det skjer en forringelse ved tap av miljøer og sammenhenger i forhold til for eksempel setrer og husmannsplasser.

Endringer skjer fort og det er særs viktig å ha øye for de elementene som er så verdifulle at de bør tas vare på og sikres for ettertiden. Samtidig må det være en bevissthet om at ikke alt kan tas vare på og følgelig må prioriteringer gjøres.

1.2 NASJONALE OG REGIONALE FØRINGER

Riksantikvaren (RA) etablerte i 2010 prosjektet Kunnskapsløft for kulturminne-forvaltningen. Her satses det på en rekke tiltak for å styrke kulturminnearbeidet i kommunene. RA stimulerer nå alle kommunene til å utarbeide en kulturminneplan/ kommunedelplan for kulturminner og holder gjentatte samlinger om temaet. Mange kommuner/regioner rundt i landet er i gang med dette arbeidet. I denne forbindelse stimuleres også alle kommunene til å registrere flere kulturminner.

Som en del av Kunnskapsløftet har RA gitt tilsagn om midler til utvikling av *en kompetansemodell* for å øke kompetansen innen kulturminneforvaltningen på Hadeland. Modellen «skal være langsiktig og være samarbeid mellom flere kommuner og andre lokale aktører der opplæring, kurs, nettverksarbeid og ulike typer bistand til kommunene inngår. Modellen skal føre til at kommunene blir bedre til å forvalte kulturminnene.» I tilsagnsbrevet står det videre: ”Når modellen for kulturminnearbeidet på Hadeland er etablert, vil RA prioritere å bestille arbeid fra de involverte kommunene på inntil kr 100 000 til registreringer og utarbeiding av kommunedelplaner for kulturminner under forutsetning av bevilgninger i Statsbudsjettet for dette. Disse kommunene vil da få bestillingsbrev fra RA der vi viser til Håndbok for lokal registrering og kulturminnesøk.”

Vi har også oppfattet signaler fra Miljøverndepartementet om at alle kommunene/ regioner etter hvert vil bli *pålagt* å utarbeide en kulturminneplan/kommunedelplan.

Oppland fylkeskommunes kulturarvenhet er veldig positive til at det utarbeides en plan for natur- og kulturarv på Hadeland og presiserer viktigheten av dette arbeidet. De har sagt seg villige til å stille med kunnskap/fagfolk for å være med på prosesser. Fylkeskommunen og Riksantikvaren har gitt innspill på at arbeidet med planen og kompetansemodellen må være godt forankret i *alle* tre kommunene.

2) FORMÅL MED PLANEN

Hovedmålsetting med planen er at naturforekomster, kulturminner og kulturmiljøer skal tas godt vare på både for dagens og framtidige generasjoner. Viktige elementer som gir steder identitet og særpreg skal i et samspill med ny virksomhet og nye bygg gi et dekkende bilde av utviklingen. Kunnskap om naturforekomster og kulturminner er derfor viktig, både hos befolkningen og grunneierne men også hos kommunens forvaltere. Riksantikvar Jørn Holme skriver i september 2011: «Våre kulturminner er sammen med naturen de fremste ressurser for lokal næringsutvikling.» Han skriver videre at verdiskapingsprosjektene som er gjennomført gir viktige erfaringer som bør bane vei for en ny og større satsning.

Natur- og kulturarv gir grunnlag for opplevelser og en gjennomført prosess som munner ut i en plan kan etter vår mening bidra til økonomisk, sosial, kulturell og miljømessig verdiskaping.

Hadelandskommunene har behov for en plan for natur- og kulturarv primært for å:

- Bidra til at natur- og kulturarven blir skjøttet godt også for framtidige generasjoner.
- Gjennomføre en prosess som bidrar til at kunnskap og bevissthet om natur- og kulturarven blir større blant innbyggerne, innen forvaltningen og hos politikere.
- Etablere forståelse for natur- og kulturarvens betydning som premiss for samfunnsplanlegging og arealutnyttelse.
- Etablere et forutsigbart verktøy for vurdering av naturforekomster, kulturminner og kulturmiljøer i planprosesser. Miljøer må sees i sammenheng.
- Etablere et verktøy for prioriteringer.
- Gi et grunnlag for informasjon, skilting og skjøtsel.
- Planen skal peke på hvordan man kan øke næringsutvikling tuftet på natur- og kulturarven.

Foto: Jevnaker allmennings sagbruk. Fjellanger Widerøe Flyveselskap © Randsfjordmuseene AS. Google

3) STATUS

3.1 VEDTAK I FORBINDELSE MED PLANARBEIDET

- Formannskapet i Gran kommune 26.10.10
Planutkast for kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer. "Planarbeidet utsettes til det er avklart om Lunner og Jevnaker kommuner ønsker å delta i prosessen. Deretter søkes det om ekstern finansiering."
- Ordførere, rådmenn og regionkoordinator 06.10.11
"Kari Møyner orienterte om arbeidet Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer. Forslaget ble meget godt mottatt. Arbeidet med å få dette planarbeidet utvidet til å omfatte alle kommunene på Hadeland kan derfor settes i gang."
- Ordførere, rådmenn og regionkoordinator 30.03.12
"Regionkoordinator orienterte om henvendelsen fra prosjektleder for regional plan natur og kulturminner. Prosjektleder bør ta initiativ til møte med ansvarlig kontaktperson i kommunene og avstemme behovet for nødvendige vedtak og framdrift."
- Regionrådet 25.03.12.
«Det bevilges 10 000 kr til forprosjektet for å utarbeide Regional plan for natur- og kulturminner på Hadeland.»
- Regionrådet 07.12.12 Enstemmig vedtak: En forprosjektrapport skal foreligge 01.02.13.

3.2 UTFØRT ARBEID

Det er jobbet med organisering og delaktighet i prosjektet (se punkt om organisering) samt finansiering (punkt Økonomi) slik Formannskapet i Gran ønsket.

Flere møter er avholdt med de tre kommunene, men det har vært en stor utfordring å finne møtetider som passer alle og at alle stiller.

I juni 2012 ble det holdt et konstruktivt møte med alle tre historielagene på Hadeland, Randsfjordmuseene AS og alle tre kommunene. Etter vår mening viste innspill fra historielagene at det er nyttig med samordning og felles informasjon og diskusjon. Kunnskapsrike historielagsmedlemmer gav gode innspill om kulturarven og det er en mulighet å bruke medlemmer til seinere registrering. Museet og kommunene har også felles interesser for at det jobbes mer med kulturarven på Hadeland.

Gran kommune arrangerte et møte 25.10.12 for alle hadelandskommunene for å få innspill til planen og arbeid videre. Randsfjordmuseenes leder og fire representanter fra Oppland fylkeskommune (arkeolog, arkitekt/ og bygningsvernansvarlige) samt flere fra Gran kommune stilte. Fylkeskommunens Kulturarvenhet er positive til å være med på seinere arbeidsmøter, likeledes Randsfjordmuseene.

Gran har tatt diverse kontakter, bla med Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune og funnet fram til databaser, kart, informasjon om naturforekomster og kulturminner som er lagt inn. I og med at Riksantikvaren inviterer til flere registreringer av kulturminner rundt i landet, er det startet arbeidet med hvilke typer kulturminner det skal satses på og hvordan dette kan gjøres.

Gran kommune har deltatt på arbeidsmøter hos Oppland fylkeskommunes kulturarvenhet. Erfaringer i andre i kommuner i Oppland samt metoder er diskutert. Prosjektleder har også

deltatt på Riksantikvarens Utviklingsnett «Trenger kommuner en kulturminneplan», samt et verksted om registrering av kulturminner.

Det er opprettet samarbeid med turveiprojektet på Hadeland og kartkyndige. Det jobbes med å knytte informasjon om natur- og kulturarv opp mot turløyper som er registrert.

I Gran er det opprettet en faggruppe med representanter fra rådmannsledelsen, teknisk, landbruk og kultur. Dette har vært nyttig for å være flere samarbeidsparter men også for å sette kulturarv mer på dagsorden i diverse saker.

Prosjektleder har bidratt til Regionrådets prosjekt som er ønsket fra Fylkeskonservatoren: Program for verdiskaping og innovasjon på natur- og kulturarv på Hadeland: ”Sånt no ’hakke vi i by’ en” og ”Langs vannveier og gutuer fra bronsealder til cyberspace”.

Steinsettingen på Bilden i Gran. Foto KM

4) ORGANISERING

Selve arbeidsprosessen er viktig i dette planarbeidet. Kunnskap om natur- og kulturarv hos befolkningen, grunneiere, politikere og kommuneadministrasjon er viktig for at arven skal tas godt vare på for framtiden og medvirkning av lokalbefolkningen, fagfolk, politikere og administrasjon bør derfor tillegges stor vekt. *Det er helt vesentlig at det kjøres interne prosesser i alle tre kommunene og at prosjektet blir godt lokalt forankret.* Alle tre kommunene må opprette faggrupper/ressursgrupper slik at planarbeidet forankres godt i organisasjonen og ikke er avhengig kun av prosjektmedarbeiderne. Gran kommune har opprettet en gruppe med representanter fra landbruk, teknisk bygg, plan samt en fra rådmannsledelsen foruten prosjektleder.

Organisering

Arbeidsgruppe

Lederansvar: Leder for Kulturkontoret for Gran og Lunner Tommy Jensen
Prosjektleder: Kulturvernkonsulent Kari Møyner
Prosjektmedarbeider i Lunner: Anne Grønvold
Prosjektmedarbeider i Jevnaker Øyvind Norstrøm

Styringsgruppe:

Leder og prosjektleder samt prosjektmedarbeidere
Fylkeskonservatoren
Randsfjordmuseene AS ved leder Leila Raustøl.

Intern faggruppe/Ressursgruppe i hver av kommunene: Representanter fra Teknisk drift, Plan og bygg, Landbrukskontoret og Kulturkontoret -prosjektmedarbeider.

Det vil i tillegg legges opp til samarbeid med bygningsvernråd giver ved Randsfjordmuseene AS.

5) PLANENS HOVEDSTRUKTUR

Planen skal bidra til systematisk synliggjøring av natur- og kulturarv på Hadeland.

Hovedstruktur:

- Beskrivelse av kulturminnetyper/kulturmiljøer og kulturhistorie. Peke på prioriteringer for ytterligere registreringer.
- Beskrivelse av naturen i store trekk – dvs naturgrunnlag som har betydning for kulturarven.
- Temakart som viser spesielt verdifulle naturforekomster, kulturminner og kulturmiljøer
- Liste (evnt kart) over vernede bygg
- Liste (evnt kart) over vernede naturforekomster
- Vise eksempler på turveger og natur- og kulturarvlokalteter som passerer.
- Veileder for skilting, skjøtsel og vedlikehold
- Digitalisering av materialet i informasjons- og undervisningsøyemed. Forslag til retningslinjer for videre arbeid med informasjon.

Fig. Lunner kirke ligger i et vakkert kulturlandskap med godt utsyn over bygda og med et gammel veifar forbi. Kirken ble bygget på midten av 1100-tallet men er seinere påbygd og restaurert. Utvendig er det ti uthugde figurer.

6) UTREDNINGER/REGISTRERINGER

Planen vil peke på registreringer som fins allerede om natur- og kulturarven og gjøre en vurdering om disse gir et godt og dekkende bilde av de lokallistoriske forholdene. Vurdere om det er behov for nye eller kompletterende registreringer eller kontrollregistreringer av allerede

registrerte objekter. I forprosjektperioden ser vi noen utfordringer som bør gripes fatt i, men det kan komme inn flere/andre momenter i løpet av prosessen.

6.1 NATURARV

Hadeland har en særegen natur med variert og mangfoldig landskap. Hadeland ligger innenfor det geologiske Oslofeltet med kalkrik kambrosilurske bergarter. I planen vil det primært gis beskrivelse av den naturarven som har betydning for kulturarven. Gruvene på Grua eller buttelvegen som ble anlagt for over 200 år siden for å kunne frakte flasker (buteljer) ut fra Hadeland Glassverk til Kristiania via Den bergenske hovedveg over Grua er eksempler på kulturminner tuftet på natur. Et tredje eksempel er bygdeborg på Sølvsberget, en topp med god utsikt og strategisk forsvarsmessig, som geologisk er en rest av et vulkantilførselsrør eller alle kulturminnene som er knyttet til fjorden og vannveiene forøvrig.

Naturarvlokalteter - med innspill fra Fylkesmannen i Oppland:

- De viktigste basene for naturinformasjon, naturtyper og arter, er DN's Naturbase og Artsdatabankens Artskart.
- Geologi: NGO sine nettsider.
- Miljøfaglig Utredning rapport 1997:2, Biologiske undersøkelser av verdifulle kulturlandskap i Vang, Nord-Aurdal, Etnedal og Gran i Oppland fylke,
- Verneplanlitteratur knyttet til Jarevatnet (fugl/våtmark), Røykenvika (fugl/våtmark), Hovstjern (fugl/våtmark), Kjørkjetangen (fossiler), Tønderudtangen (fossiler), Muttatjern (mineraler), Muttagruven (mineraler), Skjerpemyr (mineraler), Østhagan (mineraler/vegetasjon), Puttmyra (myr), Svarttjernmyra (myr), Gullenhaugen (skog), Rinilhaugen (skog), Skotjernfjellet (skog), Spålen-Katnosa (skog), Igelsrud (skog), Lysen (skog) og Svenådalen (skog), for de tre sistnevnte er det nylig laget forvaltningsplaner/skjøtselsplaner.
- Skog og landskap (på Ås) database
- Kilden, opplysninger om miljøregistreringer i skog (MiS)
- Rapporter som angår Hadeland, bl.a. or verneområder mm; 7/86 Rinilhaugen, 13/87 Buttentjern, 1/89 Skjøtselsplan for myr i fylket med omr. i Gran og Jevnaker, 7, 8 og 14/12 Skjøtselsplaner for Igelsrud, Lysen og Svenådalen.
-

6.2 KULTURARV

I planen skal det utarbeides en liste over karakteristiske kulturminner fra ulike tidsperioder. Det bør gis en oversikt over registrerte kulturminner samt gjennomgå eksisterende materiale: Databaser, arkiv og kart. Det bør også vurderes om det er behov for ytterligere registreringer.

Planen bør omtale viktige automatisk fredete kulturminner, nyere tids kulturminner og kulturmiljøer, immateriell kulturarv/kulturhistorie. Gi definisjoner og bidra til forståelse for arven vi forvalter.

Kart og databaser/Registre

Informasjon om kulturminner i Norge/på Hadeland:

- Kulturminnesøk <http://www.kulturminnesok.no/>
- Lovdata <http://www.lovdatabank.no/>
- Miljøstatus <http://www.miljostatus.no/>
- Naturbase <http://www.dirnat.no/kart/naturbase/>
- Miljøkommuner <http://www.miljokommune.no/Temaoversikt/Kulturminner-og-kulturmiljo/>

Kulturlandskap med automatisk fredete gravhauger. Foto KM

Den bergenske hovedveg og hulveger. Foto KM

SEFRAK (Sekretariat for registrering av faste kulturminner i Norge) er et nasjonalt register med kartfesting av bygninger (og rester etter bygninger) fra før år 1900. Bygningene er kategorisert og gitt en vernekategori. Originalarkivet oppbevares hos Oppland fylkeskommune.

Fastsatt vernekategori har konsekvenser for saksbehandlingen, både for å sikre verdier for samfunnet og for den enkelte eier i forhold til hva som kan tillates av bruk og eventuelle endringer. Det er derfor viktig at både eiere og saksbehandlere kan stole på at vernekategoriene er fastsatt korrekt. Dette er ikke alltid tilfelle i dag. Registeret er et viktig verktøy i saksbehandlingen i Gran kommune i dag. Bygningsvernråd giver gjorde en jobb oppdatering ...

Det bør også vurderes å gi en vurdering av verneverdi av enkelte bygninger/bygningsmiljøer som er yngre enn år 1900 (ikke SEFRAK-registrerte.)

Gran kommune har gitt tilbakemelding til Oppland fylkeskommune at vi ønsker Lidar-scanning på Hadeland i 2013. Dette kan være et meget nyttig verktøy for å kartfeste nøyaktig kulturminner, eksempelvis om eldre bygninger fortsatt står, om gravhauger, om spor etter gamle vegfar etc.

6.3 IMMATERIELL KULTUR

Planen skal også *kort* omtale immateriell kulturarv. Immaterielle kulturuttrykk kan være tradisjonelle håndverksferdigheter, ritualer, kunnskap og ferdigheter knyttet til naturen, språk, utøvende kunst eller sosiale skikker. Gjennom planprosessen kan det komme fram kunnskap om fysiske steder som det bør spesielt tas hensyn til, - som steder med tro og tradisjon.

7) BRUK OG VERN

Planen skal gi anbefalinger om hvordan natur- og kulturarven kan sikres på best mulig måte, gjennom planarbeid, lovverk, informasjon, tilrettelegging, bruk med mer.

Hadelandskommunene har tradisjon for å jobbe med næringsliv tuftet på kulturminner og kulturhistorie. Mange års arbeid med Pilegrimsleden er eksempler på dette. Pilegrimsleden er tuftet på natur og kultur og ble i starten ledet av Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren. Det er også lange tradisjoner med arbeid med biologisk mangfold i Oppland/Hadeland og Land, i sær Randsfjordmuseene har stor fokus på natur.

Miljøverndepartementet og Riksantikvaren utpekte i 2006 verdiskapingsprogrammer med begrunnelse i at ”Kulturminner og kulturmiljøer kan være ressurser i utviklingen av lokalsamfunn”. Miljøverndepartementet og Riksantikvaren introduserte da programmet ”Verdiskaping på kulturminneområdet”. Pilegrimsleden ble i 2006 valgt som pilotprosjekt i verdiskapingsprogrammet. Sentrale mål var foruten å bedre skjøtsel og merking av vegtraseen og av kulturminner langs leden, og å få til økt næringsutvikling, for eksempel i form av flere overnattingssteder. «Sånt´no hakke vi i by´en og «Langs vannveier og gutuer fra bronsealder til cyberspace».

Stedsutviklingsprosjektet Granavollen hadde følgende visjon: ”Vi skal ta vare på og utvikle det unike kulturlandskapet i området Granavollen – St.Petri/Hadeland Folkemuseum, slik at det kan framstå som et nasjonalt mønsterområde for hvordan bruk og vern kan kombineres og være en ressurs for trivsel, kulturliv og verdiskapning”. Denne visjonen ble videreført i verdiskapingsprogrammet.

8) FRAMDRIFT

Per dags dato ser vi for oss følgende møteaktivitet;

- Styringsgruppa må komme i kraft. Invitere til møte og diskutere innhold og framdrift. Det vil legges opp til *et* styremøte per år, eventuelt etter behov.
- Arbeidsgruppemøter ca fire møter per år. Prosjektleder legger fram saker til diskusjon.
- Interne faggruppemøter etter behov – ca fire møter per år. Det er en forutsetning for framdrift at alle tre kommunene er delaktige og at det kjøres interne prosesser i *alle* tre kommunene. Ved opprettelse av faggrupper vil planarbeidet forankres godt i organisasjonen og ikke er avhengig kun av prosjektmedarbeiderne.

Utvikling av Kompetansemodellen for kulturminner som Riksantikvaren har bestilt og gitt midler til, bør slutføres våren 2013 under forutsetning at alle tre kommunene bidrar. Historielagene på Hadeland samt museet bør snarligst inviteres til et nytt møte. Her skal vi ta opp historielagenes prosjekter og interesser. Drøfte muligheten for om de vil være med på registrering av nye kulturminner. Drøfte om vi kan etablere et felles forum, en interessegruppe for kulturarvens beste, for eksempel et møte per år.

Riksantikvaren legger opp til en supplerende registrering av kulturminner. Vi kan søke om midler til dette i 2013 eventuelt 2014. For innsamling av data og registreringer vil det være nødvendig med to barmarksesonger. Alle kommunene må ha interne prosesser på hvilke kulturminner som er viktige. Fylkeskonservatoren har sagt seg villige til å være med på et arbeidsseminar hvor vi går gjennom forslag og prioriterer hva hvilke kulturminner vi skal jobbe videre med.

Begynne det konkrete arbeidet som er skissert under kap 5.

Planen beregnes å være ferdig utgangen av 2015.

9) ØKONOMI

I følge vedtak i Gran formannskap skulle det skaffes ekstern finansiering. Gran kommune har utarbeidet diverse søknader.

Mai 2011 innvilget Fylkesmannen i Oppland en søknad om skjønnsmidler på kr 200 000 til Regional plan for Natur- kulturarv og Temakart Hadeland. Det er ønskelig å kunne koble disse to prosjektene på visse punkter.

Avslag fra Norsk kulturråd om støtte til Regional plan for natur- og kulturarv på Hadeland juni 2011 (søkt kr 250 000).

Regionrådet 08.03.11: Bevilget kr 50 000 til forprosjekt; kr 20 000 fra Gran, 10 000 fra Lunner, 10 000 fra Jevnaker, 10 000 fra Regionrådet til å jobbe videre med saken.

Riksantikvaren (RA) ønsker at alle kommuner skal utarbeide kulturminneplaner. RA holdt seminar om temaet oktober 2011 og mars 2012 og har invitert kommunene til å søke midler til registrering kulturminner. Gran søkte på vegne av alle tre kommunene om kr 300 000 okt 2011. Svar fra RA at det er krav om at arbeidet har en god forankring i kommunale politiske organ i alle tre kommunene. I juli 2012 fikk vi i stedet tilsagn om kr 100 000 til utvikling av en kompetansemodell. Vi kan seinere søke om kr 100 000 til hver av kommunene til registrering av nye kulturminner.

Det legges opp til at prosjektmedarbeiderne med flere i administrasjonene må bruke noe arbeidstid på planarbeidet. I tillegg arbeidstid/kompetanse fra eksterne bidragsytere som Fylkeskonservatoren, Fylkesmannen, Randsfjordmuseene AS, historielag og andre ressurspersoner.

HADELAND

Oppland fylkeskommune
Postboks 988

2626 LILLEHAMMER

Vår ref.
13/00482-2
edst

Arkiv
---, N02

Deres ref.

Vår dato
26.02.2013

Tiltak for å øke antall kollektivreisende i Oppland. Innspill fra Regionrådet for Hadeland

Det vises til notat av 8. februar oversendt fra komite for samferdsel i Oppland fylkeskommune.

Regionrådet for Hadeland setter pris på at det er satt i gang arbeid for å øke antall kollektivreisende i fylket.

En støtter også visjonen som er valgt: **«Enkelt for alle å reise kollektivt».**

Innspill til strategiene som er valgt:

Regionrådet er positiv til strategien som er valgt, men har følgende kommentar til to av disse:

1. **Kunden i sentrum.**

Arbeidet med å markedsføre tilbudet bør styrkes vesentlig. Både tradisjonelle og ny virkemidler må tas i bruk. Innbyggerne er generelt dårlig orientert om kollektivtilbudet med buss i Oppland.

Det vil også være viktig å få utviklet et godt elektronisk ruteopplysningssystem. Dette bør standardiseres slik at NSB, fylkeskommunene og ekspressbuss-selskapene bruker samme system.

Pendlerkampanjer for arbeidsreiser kan være gode tiltak for å få flere til å reise kollektivt. En setter pris på at slike kampanjer er under planlegging på Hadeland.

Der trafikkgrunnlaget er stort nok er det viktig at bussen kjører til faste tider – stive ruter. Pendelbussen Brandbu – Harestua er et godt eksempel på at dette er viktig.

2. **Effektiv drift – mest og best mulig kollektivtrafikk for pengene.**

Det må arbeides videre for å utvikle gode incitamentavtaler med rutebilselskapene. Det må lønne seg for selskapene å få mange passasjerer på bussen.

Behov for en fjerde strategi:

I tillegg til strategiene som er valgt vil Regionrådet for Hadeland understreke behovet for å utvikle en **strateg for kollektivtrafikk som krysser fylkesgrenser.**

Fra Hadeland går det store trafikkstrømmer til Oslo og Hønefoss. Ved inngangen til 2012 var det ca. 3800 arbeidstakere som kryssa fylkesgrensa mellom Hadeland og Akershus og nesten 1900 som kryssa grensa mot Buskerud.

En vil anta at det er få trafikkstrømmer i Oppland som er større enn dette. Det bør derfor legges betydelig mer arbeid i å finne fram til et tilbud som gjør at en langt større del av denne trafikken blir fanget opp av et kollektiv busstilbud.

For reisende som har Oslo sentrum som mål, vil Gjøvikbanen være transporttilbudet som foretrekkes.

Mange arbeidstaker fra Hadeland har imidlertid arbeidsplassen sin i Nittedal, Gjelleråsen, Groruddalen og andre steder øst i Oslo. For dem er ikke jernbanen noe alternativ. Oppland fylkeskommune/Opplandsbuss bør derfor, så raskt som mulig, innlede drøftinger med Ruter med sikte på å få utviklet et bedre busstilbud mellom Hadeland og Oslo.

Målet må være anbudssamarbeid med Ruter som sikret timesfrekvens på strekningen Brandbu – Oslo. Jf. poenget om busstransport i stive ruter presentert som innspill til strategi 1.

Slikt tilbud kan etableres ved at noen av Ruters avganger forlenges fra Hakadal til Brandbu.

Samme prinsippet om anbudssamarbeid vil gjelde for transport på E 16. Her må det utvikles anbudssamarbeid med Buskerud fylkeskommune/Brakar. Det vil være spesielt viktig å få etablert et godt tilbud mellom Jevnaker og Hønefoss, slik at flest mulig av arbeidsreisene på den strekningen kan foretas med buss.

I tillegg kommer flybussen Ringerike–Gardermoen. Buskerud fylkeskommune vedtok i fjor en egen plan for kollektivtrafikk. De er nå i ferd med å utarbeide et handlingsprogram til denne planen. Flybussen til Gardermoen vil da bli vurdert. Det vil være viktig at Oppland fylkeskommune kontakter Buskerud om dette tilbudet og bidrar til at det ikke blir nedlagt. Regionrådet for Hadeland vil ta denne problemstillingen opp i eget brev til Oppland fylkeskommune.

Å følge opp forholdene over, og å utvikle en strategi for kollektivtransport som krysser fylkesgrenser, vil også være et vesentlig bidrag til å følge opp et av resultatmål som har vært utformet for Hadeland i fylkeskommunens RHP for 2011, 2012 og 2013:

«Arbeide for godt kollektivtilbud på veg og bane mot Akershus og Buskerud»

Med vennlig hilsen
Regionrådet for Hadeland

Knut Lehre
leder
Saksbehandlers telefon: 61 33 83 55

Kopi til:

Lunner kommune	Sandsvegen 1	2740 ROA	
Gran kommune	Rådhusvegen 39	2770 JAREN	
Jevnaker kommune	Kirkegata 6	3520 JEVNAKER	

Notat

Vår ref.: 201203900-6

Lillehammer, 08. februar 2013

Til: Høringsinstanser

Fra: Komité for samferdsel

Tiltak for å øke antall kollektivreisende i Oppland

1. Bakgrunn for saken

I forbindelse med behandling av FU-sak 83/12 om nye billettpriser fra 1. august 2012 kom det fram en generell bekymring for passasjerutviklingen ved økning av billettprisene. Fylkesutvalget ba derfor komité for samferdsel vurdere tiltak for økning i antall kollektivreisende.

Mandat for en slik utredning ble lagt fram for Fylkesutvalget i deres møte 21.8.12.

Vedtak FU-sak 128/12 ble:

”Komité for samferdsel gis mandat til å utrede tiltak for å øke antallet kollektivreisende i Oppland. Komitéen skal innhente informasjon fra organisasjoner og kompetansmiljøer, og vurdere tiltak som i dag ligger i 5+ prosjektet og/eller i Opplandstrafikks markedsplan.

Tiltak vurderes innenfor gjeldende økonomiske rammer.

Saken behandles på fylkestinget i april 2013.”

2. Organisering av utredningsarbeidet

Komité for samferdsel har utnevnt representant Silje Kristine Kolloen til saksordfører for utredningssaken og Opplandstrafikk har utpekt markedsrådgiver Stine Fredriksen til å støtte komitéen administrativt. Fra komitéen deltar representant Kåre Haugen stedfortredende saksordfører og komitéleder Reidun Gravdahl, samt at leder for Opplandstrafikk Eirik Strand stiller fra administrativ side.

Det har vært avholdt og planlagt følgende møter.

	Sak	
26.9.12	Kort presentasjon i komiteen	Stine Fredriksen presentasjon
15.10.12	Møte i arbeidsgruppa – Reidun Gravdahl, Silje Kolloen og Kåre Haugen. Stine Fredriksen og Eirik Strand deltok	Gjennomgang av Markedsplan for 2012-2015 Prosjekt 5+ Kollektivtrafikkforeningen/ NHO: Flere

		og mer fornøyde kunder
20.11.12	Møte i arbeidsgruppa med gjennomgang av prosjektet	Prosjektpresentasjon
21. og 22. 11	Deltakelse på Kollektivtrafikkseminar og -konferanse	
17. 1.13	Møte diskusjon om strategier og tiltak	
31.1.13	Orientering om sak i Samferdselskomitéen	
13.2.13	Sak til behandling i Samferdselskomitéen	
Mars høring	Høring i Eldrerådet, UF, Rådet for funksjonshemmede og flerkulturelt råd, regionråd, høyskolene, rutebilselskaper, taxiforbundet, arbeidstakerorganisasjoner, pendlerforening, Natur og ungdom, NHO og kjøpesentre	
Mars	Sluttbehandling av arbeidsgruppa / komitéen	
April 2013	Behandling i Fylkestinget	

Arbeidsgruppen har valgt å arbeide med

- Opplandstrafikks markedsplan for 2012-2015
- Prosjektet 5+ for økning i antall reiser og inntekter
- Kollektivtrafikkforeningen/ NHO: Flere og mer fornøyde kunder

Videre har de overordnede styringsdokumentene Strategisk kollektivplan og Regionalt handlingsprogram vært retningsgivende for arbeidet.

Alle dokumentene bygger i hovedsak på samme visjon "enkelt for alle å reise kollektivt". Denne visjonen setter brukeren i sentrum. Spørsmålet blir hvordan gjøre kollektivtilbudet enda mer attraktivt gjennom godt rutetilbud for eksempel ved bedre frekvens og punktlighet, god markedsføring og enkle informasjons- og betalingsløsninger.

Arbeidsgruppen har deltatt på Kollektivtrafikkforeningens seminar for styrer og ledelse og på Kollektivtrafikkkonferansen hvor kundeorientering og kundevekst var sentrale temaer på dagsorden.

Gruppen har utarbeidet en oversikt over strategier som benyttes i den underliggende dokumentasjonen.

3. Strategier – hvilke skal vi velge?

Strategier:

1. **Brukeren skal stå i sentrum**
Tilbudet som omfatter både rute- og bestillingstransport skal forenkles og brukertilpasses. Ordinær og offentlig betalt transport skal ses i sammenheng.
2. **Kostnadseffektiv drift og forbedret tilbud**
 - a. Gjøre ting på nye måter – effektivisere
 - b. Ha en langsiktig plan for takstutviklingen
3. **Påvirke statlige instanser til å gi bedre og mer stabile rammebetingelser**
4. **Kollektivtrafikken som et samarbeidsprosjekt**

«Flere og mer fornøyde kunder»

Fem strategier Kollektivtrafikkforeningen/NHO

1. Enklere kollektivtransport
2. Økt kompetanse
3. Mest og best mulig kollektivtrafikk for pengene
4. Langsiktig planlegging og tilrettelegging
5. Helhetlig virkemiddelbruk

Framtidsrettet og brukervennlig kollektivtransport på veg

Hva vil vi?

- Gjøre det enkelt for alle å reise kollektivt
- Øke antall kollektivreisende
- Sikre miljøvennlig transport som er tilgjengelig for alle
- Videreutvikle et pålitelig, presist og trygt kollektivtilbud
- Utfordre nasjonale myndigheter for økte rammer og en mer samordnet organisering av offentlig betalt transport

4. Valg av visjon og strategi

Det er relativt enkelt å slå fast at vi bør holde fast på visjonen

«Enkelt for alle å reise kollektivt»

Den er dekkende og godt innarbeidet i dagens arbeid, samtidig som den har fokus på "alle" og dermed på en god måte setter fokus på tilgjengelighet og universell utforming av tilbudet, både på bussen og på holdeplasser og skystasjoner.

Når det gjelder strategier som bør prioriteres ser arbeidsgruppen det naturlig å holde fast på kundeorienteringen og dermed sette brukeren i sentrum. Effektiv drift og mest og best mulig kollektivtrafikk for pengene er også en gjennomgående strategi i de fleste dokumenter. Gruppen mener at det er grunnleggende for videre utvikling at vi bruker pengene der de gir mest tilbake.

Infrastruktur er sentralt i utvikling av kollektivtilbudet. I dag legges det sentrale føringer for satsing på kollektivtransport, men dessverre er det i sterk konkurranse med privatbilen og mange ganger blir framkommeligheten for kollektivtransporten like god, eller like dårlig, som for privatbilen. De blir stående i samme kø. Vi ønsker at de som drifter kollektivtrafikken får større påvirkning på prioriteringen av utbygging av holdeplasser. Det er en utfordring å nå fram til kommunale, fylkeskommunale og statlige vegmyndigheter.

Derfor blir den tredje strategien å bedre framkommelighet og tilgjengelighet til kollektivtrafikken

De 3 valgte strategiene:

1. Kunden i sentrum
2. Effektiv drift
3. Bedre framkommelighet og tilgjengelighet

4.1 Kunden i sentrum

Informasjonen i dette avsnittet er hentet fra ulike foredrag i tillegg til egne dokumenter.

Bjørn Petter Ulvær holdt foredrag under Kollektivtrafikkonferansen 22.11.2012 med tema «Kundeorientering – hvordan lykkes?».

Han presiserte at kundeorientering er mer krevende enn markedsorientering fordi det krever blikk for individuelle løsninger. Det er viktig å ha god kvalitet i alle ledd, både før, under og etter kjøpet.

Ulvær la stor vekt på at det viktigste er **forenkling - forenkling – forenkling** og det satses på:

- Effektiv reklamasjonsbehandling
- Involvering av de ansatte
 - La de spille en nøkkelrolle
 - Gi god opplæring
 - Gi makt til ansatte
- Belønningsordning
- Førstelinjelederne har en viktig rolle
 - Bygge kultur og yrkes stolthet blant de ansatte

Fra strategisk kollektivplan:

«Alle parter som er med på å bestemme hvordan tilbudet virker for kundene, må gjøre sitt for å sette brukeren i fokus. Utformingen av tilbudet må gjenspeile variasjonen i bosettingsmønsteret og trafikkgrunnet for kollektivtransport i fylket. Brukermedvirkning som spørreundersøkelser, fokusgrupper og intervjuer for forståelse av brukernes behov vil være viktige virkemidler. Utvikling av enklere og mer attraktive betalingsordninger, inklusive regelverket for egenbetaling, vil også kunne øke kollektivtransportens konkurransekraft. Trafikksikkerhet og informasjon rundt dette skal prioriteres, spesielt i skoleskyssen.»

Kundeorientering

Rapporten «**flere og mer fornøyde kunder**» legger vekt på at kollektivtilbudet må bli enklere for brukeren. Det bør satses på høy frekvens og gode korrespondanser i byene, og et minimumstilbud ute i distriktene. Enkel informasjon må prioriteres fra reiseplanlegging til billettering. Opplevelsen av å reise sømløst er ønskelig. Informasjon skal være tilgjengelig der kunden er, når kunden trenger den.

Et viktig skritt mot å ta brukeren på alvor er innføring av bedre kundemålinger. Utvikling av et felles kundebarometer for kollektivtransporten, som gjør det mulig å sammenligne kundetilfredshet mellom byer og områder, kartlegge hvilke faktorer som bør forbedres og studere utviklingen over tid. Utfordringen er å komme fram til et barometer som fungerer i fylker med lite og mye kollektivtrafikk.

En grov inndeling i type kundemålinger kan være

1. Enkel tracking – kortfattet undersøkelse, som kjøres løpende
2. Omfattende tracking – kartlegging av tilfredshet ved flere aspekt ved tilbudet - løpende undersøkelse
3. Årlig undersøkelse
4. Kundepanel

Oppsummert vil det å sette brukeren i fokus bety at vi er trofaste mot visjonen «Enkelt for alle å reise kollektivt». Dette skal ligge i bunn for alle tiltak og spørsmålene må stilles, er dette enkelt for kunden og ønsker kunden dette?

4.2 Effektiv drift

Effektiv drift kan også uttrykkes som mest og best mulig kollektivtrafikk for pengene. Dette forutsetter at man kan dokumentere en god utnyttelse av de ressursene som blir brukt til kollektivtransport. Effektiv bruk av midler handler om at både trafikantene og samfunnet skal få et best mulig tilbud ut av hver krone som brukes i kollektivtransporten. Det må settes krav til at kollektivsatsingen gir effekt, både ved at den gir flere passasjerer, og at den gir mindre miljøforurensning. Kollektivsatsingen må i hovedsak konsentreres om de strekningene der kollektivtransporten er mest konkurransedyktig.

Et krav til mer og bedre kollektivtransport for pengene innebærer at det må være mulig å måle effekten av satsingen. Det bør etableres enkle og troverdige systemer for målinger som sikrer at ressursene til kollektivtransporten satses og utnyttes best mulig. Systemet må være objektivt og åpent, slik at både myndigheter og kollektivselskaper kan benytte det som et aktivt verktøy for å forbedre tilbudet over tid. Konkrete eksempler på tiltak kan være effektivitetsmålinger og dynamiske kontrakter.

Effektivitetsmålinger

Statistikken for kollektivtransporten bør videreutvikles og rettes mot mål om mest mulig effektiv drift, blant annet produksjonseffektivitet (ruteproduksjon), markedseffektivitet (passasjerer) og rutetilbud (takster, hastighet og frekvens). Man må foreta en prioritering av de viktigste måltallene og definerer konkrete effektivitetsmål for kollektivtransporten. Antall måltall bør begrenses, og målene bør differensiere mellom ulike områder og markedssegmenter.

Kontrakter som stimulerer til videreutvikling av kollektivtilbudet.

Det er potensial for mer dynamiske avtaler og forretningsmodeller som kan stimulere innkjøper og transportselskap til et tettere samarbeid om videreutvikling av kollektivtilbudet. Det er nødvendig med avtaler som kan skape et bredere grunnlag for kontinuerlig utvikling av kollektivtilbudet i tråd med endringer i reisemønstre og kundenes ønsker og behov.

4.3 Bedre framkommelighet og tilgjengelighet

I dagens samfunn legges det stor vekt på tilgjengelighet for alle, og det kommer stadig nye krav også i kollektivtrafikken. I tillegg til at bussene skal være universelt utformet er det minst like viktig at infrastrukturen er godt tilrettelagt. Det være seg holdeplasser, tilgang til holdeplasser etc. For å lykkes her må Opplandstrafikk i enda større grad få innpass både i kommunenes arealplanlegging og i planleggingsfasen hos vegeierne. I byene må det jobbes for gode tiltak som prioriterer kollektivtrafikk.

Det er avgjørende at det arbeid og de prosesser som er i gang for å belyse hvordan det skal bli mulig å sikre mer forutsigbare rammebetingelser for kollektivtransporten, fortsetter i høyt tempo og med involvering av alle sentrale aktører.

5. Rutetilbud og målgrupper

Markedsføringen av kollektivtilbudet spisses iht. markedsplan og strategisk kollektivplan til de områder hvor det er størst potensiale for å beholde dagens brukere og å få nye.

Skoleskyss utgjør størstedelen av Oppland fylke sitt kollektivtilbud, over 60 % av alle reiser. Ut over dette legges det i markedsplanen vekt på følgende ruter:

- Bybuss Lillehammer og Gjøvik
- Regionruter – Ringruta og regiontrafikken i Hadeland og Lillehammer regionene er de største.
- Langruter mellom regionale knutepunkter i og utenfor Oppland, her er Valdresekspressen, Landekspressen, Lillehammer – Gjøvik – Hønefoss og Gudbrandsdalekspressen de største
- Reiselivsruter - Skibuss til Hafjell og Sommerbuss til Hunderfossen er de største

Prioriterte målgrupper er:

- Arbeidsreisende
- Ungdom og studenter
- Fritidsreisende/turister

6. Handlingsplan – tiltak

Mer av det samme eller nye egne idéer?

Å finne gode og gjennomførbare tiltak er utfordrende. Gruppen har i første omgang valgt å prioritere blant tiltak som allerede er beskrevet i aktuell dokumentasjon. Et lite utvalg er samlet i følgende bilde.

Kampanjer:	Område	Målgruppe	
Parkeringsavgift kampanje	Gjøvik	Reisende med bil til Gjøvik sentrum	Prosjekt 1: En kundedrevet bransje Prosjekt 2: Møteplasser for kompetanseutvikling og dialog Prosjekt 3: Informasjon og billettering Prosjekt 4: Miljøprogram Prosjekt 5: Insitamentsordninger og dynamiske kontrakter Prosjekt 6: Måltall og effektivitet Prosjekt 7: Framkommelighet Prosjekt 8: Bussindeks Prosjekt 9: Gode eksempler Prosjekt 10: Felles intensjonsavtale mellom myndigheter og bransjen <i>«Flere og mer fornøyde kunder»</i>
Studentkampanje	HIG og HIL	Studenter på Gjøvik og Lillehammer	
Innlandskortet	Oppland	Tilfeldige bussbrukere	
KID: Kart for stamnettet	Raufoss-Gjøvik-Lillehammer-Øyer-Tretten	Opplandsbefolkning	
Pendlerkampanje	Lillehammer	Ansatte på Sykehuset Innlandet	
Refleksens dag 18.10	Oppland	Skysselever eller generelt?	
Facebook	Oppland	Ungdom	
KID: Ta siste bussen hjem!	Raufoss-Gjøvik-Lillehammer-Øyer-Tretten	Ungdom	
Web shop	Oppland	Bussreisende i Oppland	
Vinterbuss	Hafjell, Skei og Nordseter og Sjusjøen	Turister, ungdom, lokalbefolkning	

- Driftsklart billettsystem og (buss)er**
 - 110 nye betalingsterminaler (EMV)
 - Reviderte brukermanualer – repetisjon og opplæring
- Rekruttering og opplæring av sjåfører**
 - Kontakt med videregående opplæring
 - Kurs i universell utforming
- Ruteplanlegging**
 - Kjøre riktig traséer – tidspunkt – riktig logistikk
 - Omdisponering av produksjon ved rutetabellendringer
- Takstpolitikk (revisjon av takst og regelhåndbok)**
 - Skolekort må begrenses / minimumsbeløp for påfylling
 - Tette hull for gratispassasjerer
- Mer og bedre markedsføring (bybuss og turistruter)**
- Informasjon**
 - Kommunikasjon med flerulturett råd
- Arrangement / belønning for sjåfører**

Ulike tiltak fra markedsplan, strategisk kollektivplan og NHO-rapport

6.1 Foreløpig tiltaksliste

1. Kunden i sentrum

- Forenkling av dagens pris- og sonestruktur
 - Gjør det enkelt å finne ut hvor mye reisen koster
 - Gjør det enklere å reise sømløst også over fylkesgrenser
- Flere brukere av Innlandskortet
 - Videreføre kampanjer med fokus på å få flere reisende over på kort for å få flere faste bussreisende
 - Tilby gratis parkering for reisende med Innlandskortet periodebillett på utvalgte parkeringsplasser ved knutepunkt for kollektivtilbudet (f.eks. skystasjonene)
- Nye reiseprodukter
 - Familiebillett – inntil 2 barn gratis pr betalt voksen alternativt Gruppebillett 2 betalende voksne gir 1 gratis voksen eller 2 barn
 - Arrangementsbillett – samarbeid med lokale arrangører om kjøp av bussbilletter som inkluderes i arrangementsbilletten
 - Student og ung voksen
- Pendlerkampanje for arbeidsreiser - gratis 14-dagers Innlandskort for å få flere til å prøve bussen
- Ny teknologi
 - mobillett – forenkler tilgangen til kollektivtilbudet
- Skattefrie periodekort betalt av arbeidsgiver
- Bestillingsruter der passasjergrunnlaget er lavt, mating mot buss på knutepunkt
- Opprette et kundebarometer – måle kvalitet gjennom jevnlig målinger

2. Effektiv drift – mest og best mulig kollektivtrafikk for pengene

- Kvalitet på leverte tjenester
 - Ny ruteplan med forbedret takting (korrespondanser) (Mjøsnett)
 - Kjøre riktige traséer til rett tidspunkt med gode overgangsmuligheter og korrespondanser
- Incitamentsavtaler med selskapene
 - Bidra til god kvalitet og til at det lønner seg for rutebilselskapene å gjøre en god jobb
- Motivasjonskampanje for sjåførere og andre viktige aktører i kollektivtrafikken
 - Heve kvaliteten i alle ledd

3. Bedre framkommelighet og tilgjengelighet

- Fylkesrådmannen oppfordres til å se på hvem som skal ha ansvar for prioritering, budsjett og oppfølging av utbygginger av kollektivtiltak (knutepunkter og holdeplasser)
- Tettere samarbeid med vegholdere for å bedre infrastruktur på nye og eksisterende ruter
- Tettere på arealplanleggere i kommunene for å sikre at holdeplasser er på plass før busstilbud utvides

7. Oppfølging

Tiltakene innarbeides i en handlingsplan for flere kollektivreisende. Handlingsplanen beskriver frist for gjennomføring og ressursforbruk.